

નારાયણગીતા

તથા

નામમાળા.

માહારાજશ્રી વીહારીલાલજીની આજ્ઞાથી
કોઠારી ગોરધનભાઈએ
છપાવી પ્રસિદ્ધ કરી.

અમદાવાદમાં.

મામાની હવેલીમાં યુનાઈટેડ પ્રિન્ટીંગ અને
જનરલ એજન્સી કંપની 'લિમિટેડ'ના
પ્રેસમાં રણછોડલાલ ગંગારામે છાપી.

સંવત ૧૯૪૬. સને ૧૮૯૦.

४४८४

अथ श्री नारायण गीता.

टीका सहित.

श्रीसहजानंदस्वामिनेनमोनमः॥ श्री
हरिकृष्णायनमोनमः ॥ श्लोकः ॥ कुर्वे
नत्वाहरिंप्रीत्यातद्भक्तानांसुबुद्धये॥श्री
नारायणगीतायाष्टीकांगुर्जरजाषया
॥ १ ॥ अर्थः ॥ हुंजेतेश्रीहरिनेप्रीति
येकरिनेनमस्कारकरिनेह्वेतेनारायण
निकहेलिजेगीता तेनिश्रीहरिनासम
ग्रभक्तनेरुडेप्रकारेकरिनेज्ञानथायतेने
अर्थेगुजरातदेशनिजाषाये करिनेटी
कातेनेकरुंछुं ॥ श्रीसत्संगिजीवननी
मेग्रंथतेनुंविजुप्रकरण तेनोसातमोजे

(४)

अध्यायतेनेविषे समग्रशास्त्रनासाररु
पएविनेवल्लिएकांतिक जेधर्मतेनेप्रका
शकरनारि एविनेवल्लिश्रीभक्तिधर्मना
पुत्रएवा जेश्रीपुरुषोत्तमनारायणतेम
नामुखकमलमांथिनिकलि एविजेश्री
नारायणगीतातेनिरूपणकरिछे ॥१॥

॥ सुव्रतउवाच ॥ श्लोकः ॥ नारायण
मुनिनत्वाषट्पांजलिपुटद्वयाः॥ शिष्या
मुकुंदप्रमुखाःपप्रच्छुरिदमादरात्॥१॥

॥ अर्थः ॥ सुव्रतनामेऋषिजेतेप्रताप
सिंहराजाप्रत्येकहेछे हेराजनूनैष्टिक
एवुंजेब्रह्मचर्यव्रततेने धारणकरनारा
एवाजे मुकुंदानंदब्रह्मचारितेछेमुख्य
जेमांएवाजे श्रीहरितेमनाशिष्यतेजे

(५)

तेजोढ्याछेहाथतेजेमणे एवासताश्री
हरिनेनमस्कारकरिने आदरथकिआ
गल्यकेशेएप्रकारेपुछताहवा ॥ १ ॥

॥ शिष्या उचुः ॥ श्लोकः ॥ भगवन्स
र्वभूतानां त्वमेव परमा गतिः ॥ स्वाश्रि
तानां विशेषेण त्वं गुरुश्च श्वरो ह्यसि ॥ २ ॥

॥ अर्थः ॥ हवेतेश्रीहरिनाशिष्यजेते
श्रीहरिप्रत्येबोलताहवा ॥ हेभगवन्
तमेजजेतेपांम्याछे मनुष्यनादेहतजे
मणेएवाजे समग्रजीवप्राणिमात्रतेम
नाआश्रयरूपछोअनेवालिकरयोछेपो
तानोआश्रय तेजेमणेएवाजेमनुष्यते
मनातोतमेअतिशेषणेकरिने आश्रय
रूपछो ॥ अनेवालिगुरुकेतांहितनोजे

(६)

उपदेशतेणेकरिने संसाररूपिजेअंध
कारतेनानिश्चेनाशनाकरनाराछो॥अ
नेइश्वरकेतांकालमायादि भयनिवृत्त
कछो ॥ २ ॥ श्लोकः ॥ अतस्त्वामाश्रि
तानानंस्त्यागिनांगृहिणांतथा ॥ स्त्री
णांचाऽपिप्रभोब्रूहिधर्माञ्छ्रेयःप्रसाध
कान् ॥ ३ ॥ अर्थः ॥ एहेतुमाटेहेप्रभो
आलोकनेविषेतमनेआश्रेलाएवाजेअ
मेसाधुब्रह्मचारिते अमारा तथागृह
स्थाश्रमिपुरुष तेमानातथासुवासनी
नेविधवाएबेप्रकारनि जेबाइयुंतेमना
पणपरमकल्याणनाकरनाराएवाजेध
र्मतेमनेकहो ॥ ३ ॥ सुव्रतउवाच ॥
॥ श्लोकः ॥ इतिपृष्ठःसभगवान्निजशि

(७)

प्यैःकृपानिधिः ॥ वेदादीनांसारभूता
न्धर्मानाहसनातनान् ॥ ४ ॥ अर्थः॥
हेराजन्आप्रकारे पोतानाशिष्यजेमु
कुंदानंदब्रह्मचारितेछेमुर्य तेजेमांए
वाजेभक्तजनतेमणे पुछ्यानेकृपानास
मुद्रनेसमग्र एवांजेऐश्वर्यतेमण्युक्तए
वाजेश्रीहरितेजेतेवेदशास्त्रपुराणइति
हासतेमनासाररूप नेसनातनएवाजे
धर्मतेमनेकेताहवा ॥ ४ ॥ श्रीनाराय
णमुनिउवाच ॥ श्लोकः ॥ शृएवंतुमाम
काःसर्वेपुरुषायोषितस्तथा।सच्छास्त्रा
नुसृतान्धर्मान्वचिमभागवतान्हिवः॥
॥ ५ ॥अर्थः॥ हवेश्रीहरिजेतेपोताना
भक्तजनप्रत्येबोलताहवा ॥ हेभक्तज

(૮)

નોહુંજેતેઅમનેપ્રિય એવાંજેવેદાદિક
આઠસતશાસ્ત્રતેમનેવિષે કહેલાને
કાંતિકેવાજેધર્મતેમનેતમારાપ્રત્યેક
હુંછુંતેધર્મનેઅમારા આશ્રિતેવાજેસ
મગ્રપુરુષતથાસમગ્રવાઈયું તેતમોજેતે
સાંભલો ॥ ૫ ॥ શ્લોકઃ ॥ બ્રાહ્મમુહૂર્ત
ઉત્થાનિશાયાઃપ્રહરંતિમે ॥ મદીયૈઃ
કીર્તનીયાનિહરેર્નામાનિનિત્યદા ॥
॥ ૬ ॥ અર્થઃ ॥ હવેપ્રથમચારવર્ણના
જેજનતેમનાસાધારણ એવાજેધર્મતેમ
નેપચાશશ્લોકેકરિને શ્રીહરિજેતેકહે
છેહેભક્તજનોરાત્રિનો છેલોપોહોરતેને
વિષેઅથવાબ્રાહ્મમુહૂર્તજેરાત્રિબેઘડિર
હેતેસમયનેવિષેનિદ્રાનેત્યાગકરિનેઅ

(९)

माराआश्रितजनतेमणे निरंतरपौता
नाभक्तजननां संकटनेहरनाराएवाह
रिजेश्रीकृष्णभगवान तेमनांनारायण
वासुदेवविष्णुगोविंदमाधवइत्यादिक
जेनामतेजेतेउच्चारणकरवां ॥ ६ ॥

॥ श्लोकः ॥ तद्भक्तानांचनामानिकीर्त
नीयानितैःसच ॥ अव्यग्रमानसैर्ध्ये
योमुहूर्तवैकनाडिकाम् ॥ ७ ॥ अर्थः॥
तारपछेअमारा आश्रितजनतेमणेभ
गवाननाएकांतिक एवाजेब्रह्मवेतास
त्पुरुषतेमनांनामउच्चारणकरवां ॥ अ
नेपछेस्थिरछेअंतःकर्णजेमनां एवाअ
माराआश्रिततेमणे बेघडिपर्यंतअथ
वाएकघडिपर्यंत श्रीकृष्णभगवानजेते

(१०)

ध्यानकरवा ॥ ७ ॥ श्लोकः ॥ श्रीकृष्ण
राधिकाकांतंतमेवहृदयांबुजे ॥ स्मर
द्भिःशुद्धहृदयैःकर्तव्यादैहिकीक्रियाः
॥ अर्थः ॥ अनेतेध्यानकरिह्यापछे
राधिकाजिनापति जेश्रीकृंश्रभगवान
तेमनेजपोतानाहृदयनेविषे संभारता
नेनिरमलछेअंतःकरण तेजेमनांएवा
जेअमाराआश्रितजन तेमणेपोताना
देहसंबंधिमलमूत्रदंतधावनादिकक्रि
याजेंतेकरवि ॥ ८ ॥ श्लोकः ॥ स्नानं
संध्याजपोहोमःस्वाध्यायःपितृतर्पण
म् ॥ देवतापूजनादीनिनित्यंकार्याणि
चद्विजैः ॥ ९ ॥ अर्थः ॥ अनेपछेत्रणे
यवर्णनाजेजनतेमणोनिरंतर स्नानजे

(११)

जलेकरिनेनावुं संध्याजेसूर्यनिउपास
नाकरवि नेजपकेतांगायत्रिनोजपक
रवोअथवा अष्टाक्षरमंत्रनोजपकरवो
नेहोमकेतांप्रातःकालमांहोमकरवोने
स्वाध्यायजेभणवुं जणाववुंनेपितृतर्प
णकेतांपोतपोतानागृह्यसूत्रमांकहेलो
जेविधितेणेकरिने करवायोग्यएवुंजे
नित्यतर्पण नेदेवतापूजनकेतांश्रीवि
ष्णुनुषोडशोपचारेकरिने अर्चनकरवुं
तेछेमुख्यजेमांएविरित्यनां जेकर्मतेजे
तेकरवां ॥ ९ ॥ श्लोकः ॥ स्नानंचद्वि
विधांपूजामकृत्वाप्रत्यहंहरेः ॥ सर्वैर
न्नंनभोक्तव्यं विनारोगादिपीडितान्
॥ १० ॥ अर्थः ॥ अनेरोगादिकेकरि

(१२)

पिडानैपांमैलाएवाजेजन तेमनेवराजि
नेत्रण्यवर्णनाजेजनब्राह्मणक्षत्रियनेवै
श्यतथातेविनानाजे विजाजनतेमणे
नित्यनायाविना तथाभगवाननिबेप्र
कारनिपूजाकेतां मानसिपूजानेबाहा
र्यपूजाकरयाविना अन्नादिकनखावुं
॥ १० ॥ श्लोकः ॥ उपचारैर्यथालब्धै
र्विशुद्धैःप्रतिमाहरेः ॥ यथाधिकारंवि
हितैःपूज्यामंत्रैर्यथाविधि ॥ ११ ॥
॥ अर्थः ॥ ॥ अनेदेशकालनेअनुसारे
करिनेप्राप्तथयानेस्पर्श करवानेयोग्य
नाहिएवुंजे वस्तुतेनासंबंधेरहितएवा
जेनानाप्रकारना उपचारजे चंदनपु
ष्पादिकपूजानिसामाग्रि तेणेकरिनेपो

(१३)

तपौताना अधिकारनेन ओलांघिनेवेद
मांनेपुराणमांकहेलाएवाजे पूजाविधि
नामंत्रतेमणैकारिनेभगवाननिधातुपा
षाणादिकनिमूर्तितेजेतेशास्त्रप्रमाणेपू
जवि ॥ ११ ॥ श्लोकः ॥ रसासक्तिर्न
कर्तव्या सर्वैः सर्वत्र सर्वदा ॥ यथाकालं
यथालब्धं भोज्यमन्नं फलादिवा ॥ १२ ॥
॥ अर्थः ॥ अनेसमग्रएवाजे अमारा
आश्रितजनतेमणैसर्वदेशनेविषे नेस
र्वकालनेविषेनानाप्रकारना जेरसते
मनेविषेआसक्तिजेतेनकरविअनेजेस
मयनेविषे जेवुंअन्नअथवाफलप्राप्तथ
युंहोयतेवुंजमवुं ॥ १२ ॥ श्लोकत्रायो
यत्रमुख्योहिभवेद्भोजयित्वासचापरान्

(१४)

स्वयंभुंजीतानुदिनंपंक्तिभेदंच नाचरे
त् ॥ १३ ॥ अनेग्रहस्थमांजेमुखियो
होयतथात्यागिमांजे मुखियोहोयतेभ
क्तजनजेतेपोताने जमाडवानेयोग्यए
वाजेजनतेमने जमाडिनेपंछेनिरंतर
पोतेजमेपणपंक्तिभेदनकरे ॥ १३ ॥
॥ श्लोकः॥ एकादशीषुसर्वासुकृष्णज
न्मदिनेषुच ॥ शिवरात्र्यांचनैवाऽन्नंभ
क्तव्यमदुपाश्रितैः ॥ १४ ॥ अर्थः ॥
अनेसमग्रएवि जेशुकृष्णपक्षनिनेकृष्णप
क्षनिएकादशीयुंतेमनेविषे अनेजन्मा
ष्टमीतथाश्रीहरिनवमी तेछेमुख्यजे
मांएवाजेश्रीकृष्ण भगवाननाजन्मदि
वसतेमनेविषेतथाशिवरात्रिनेविषेअ

(१५)

अमारात्राश्रितजनतेमणे अन्नजेतेन
खावुंअने उपवासकरवामांससमर्थए
वाजेजनतेमणेतोथोडोक फलतथामू
लएआदिकनोआहारकरवो ॥ १४ ॥

॥ श्लोकः ॥ मदीयैर्मद्यमांसस्यतन्मि
श्रस्यचवस्तुनः ॥ भंगागंजतमाला
देःकार्यःस्पर्शोपिनक्वचित् ॥ १५ ॥

॥ अर्थः ॥ अनेअमाराआश्रितजनते
मणेमद्यमांसनोतथामद्यमांसनिसाथे
मलेलुंजेऔषधतेनो अनेभांग्यतथा
गांजोतथातमाकुं एआदिकमदनेकर
नारांजेवस्तुतेनोस्पर्शक्यारेयपणनक
रवोतारेतेनुंभक्षणतो केमथायनजथा
य ॥ १५ ॥ श्लोकः ॥ यत्रस्युरवतारा

(१६)

श्वशास्त्रेषुस्थापिताहरेः॥ तद्भक्त्यास
हचज्ञानमध्येतव्यानितानिवै ॥१६॥
॥ अर्थः ॥ अनेजेशास्त्रनेविषेश्रीकृष्ण
भगवाननावाराहादि कअवतारप्रति
पादनकरेलाहोय तथाश्रीकृष्णभगवा
ननिजेनवप्रकारनिभक्तितेणेसाहितए
वुंज्ञानप्रतिपादनकरगुंहोय तेवांशास्त्र
जेतेनिश्चेन्नणवां ॥ १६ ॥ इलोकः ॥
सच्छास्त्राणिचसर्वाणिश्रव्याणिसुधि
योमुखात् ॥ नत्वंतःशत्रुदग्धस्यहर्यभ
क्तस्यकर्हिचित् ॥ १७ ॥ अर्थः॥ अने
अमाराआश्रितजनतेमणे आठएवां
जेश्रीमद्भागवतादीकसतशास्त्रतेजेते
पोतानोधर्म तथाभगवाननिजेनवप्र

(૧૭)

કારનિભક્તિતેનેવિષે નિષ્ઠાવાલોજેવ
ક્ષાતેનામુખથાકિ સાંભલવાં પળકામ
ક્રોધાદિક જેઅંતરશત્રુતેમણેપરાભવ
પમાડેલો અને વલિશ્રીકૃષ્ણ ભગવા
નનિભક્તિયે રહિતએવોજે વક્ષાતેના
મુખથિ ક્યારેયપણ તેઆઠ સતશા
સ્ત્રજેતેનસાંભલવાં ॥ ૧૭ ॥ શ્લોકઃ ॥
જ્ઞાનશાસ્ત્રે ઽપિયત્રસ્યાન્નૈવ નારાયણ
સ્યચ ॥ સ્થાપનંદિવ્યરૂપસ્યતન્નશ્ર
વ્યંકદાચન ॥ ૧૮ ॥ અર્થઃ ॥ અનેઅ
મારાઆશ્રિતજનતેમણેઅધ્યાત્મજ્ઞાન
નુંપ્રતિપાદનકરનારુંએવુંયપણજેશાસ્ત્ર
તેનેવિષેજોદિવ્યછેસ્વરૂપ તેજેમનું
વાજેશ્રીપુરુષોત્તમનારાયણતેમનુંસ્થા

(१८)

पननहोयकेतां दिव्यएवुंजे पोतानुंअ
क्षरधामंतेने विषे सदासाकारमूर्तिए
वाश्रीकृष्णभगवानछे एप्रकारेप्रतिपा
दनकरेलुंनहोयतोतेज्ञानशास्त्रजेते न
सांभलवुं ॥१८॥ श्लोकः॥ युक्तायानि
यमैःसर्वैःप्राप्तायाब्रह्मणिस्थितिम् ॥
अपिस्त्रियामुखान्नैव ज्ञानंश्रव्यंहिपूरु
पैः॥१९॥अर्थः॥ सर्वएवानियमजेपो
तानाअधिकारनेअनुसारेब्रह्मचर्यादि
कपतिव्रत्तानाधर्म तेमणेयुक्तनेभगवा
ननेविषे समाधिनेपामेलिएविपणजे
स्त्रीतेनामुखथकिपुरुषतेमणेज्ञानजेते
नसांभलवुं ॥१९॥श्लोकः गेयंयशःस
दाविष्णोस्तदीयानांचभक्तितः॥ संगः

(१९)

सतांसदाकार्योहर्यभक्तस्यनकचित्॥
२०॥ अर्थः॥ अनेअमाराआश्रितज
नतेमणेश्रीकृष्णभगवाननुंतथाश्री कृ
ष्णभगवाननाभक्तनुंयशकेतां कीर्तिते
णयुक्तएवुं चरित्रतेस्नेहथकि निरंतर
गानकरवुंनेसांभलवुंनेसतशास्त्रजेगी
ताभागवतादिकतेमने विषे कहेलांए
वांजेरुडालक्षणतेमणयुक्तएवाजेसाधु
पुरुषतेमनांदर्शनवंदनपूजनतथातेम
नावचननेविषेविश्वासइत्यादिकछे ल
क्षणजेनुं एवोजेसमागमते जेतेनिरंत
रकरवो अने श्रीकृष्णभगवाननिभक्ति
येरहितएवोजेपुरुषतेनो समागमजेते
क्यारेयपणनकरवो ॥२० ॥श्लोकः ॥

(२०)

निर्मानैर्दासवत्सर्वैर्वर्तितव्यंसतांपुरः।
अवधार्याणिवाक्यानि तेषांचैकाग्रचे-
तसा ॥२१॥ अर्थः॥ अने समग्र एवाजे अ-
मारा आश्रित ते मणे साधुपुरुष नि आ-
गल्य दास नि पेठे पोताना विद्यादिक गु-
ण नुं जे मान ते णेर हित वत्तेवुं ने ते ब्रह्म वे-
ता जे साधुपुरुष ते मणे पोताना हित ने
अर्थे कह्यां एवां जे वचन ते जे ते एकाग्र म-
ने करि ने धार करवां ॥२१॥ श्लोकः॥
वृथावादो न कर्तव्यः श्रव्या ग्राम्य कथा
न च अपशब्दान वक्तव्या नानृतं चापदं
विना ॥२२॥ अर्थः॥ अने अमारा आ-
श्रित जन ते मणे प्रयोजन विना वाद वि-
वाद न करवो ॥ अने सत शास्त्र ना संबंघे

(२१)

रहितनेकामशास्त्रनेविषेवरणनकरेलि
जेग्राम्यकथाते जेतेनसांभलविनेनके
विअनेक्यारेयकुच्छितवचननबोलवां
नेकोइनेगाल्यतोदेविजनहि ॥ अने
पोतानातथा बिजानाप्राणजाताहोय
एवाआपत्कालविना असत्य वचनन
बोलवुं ॥ २२ ॥ इलोकः ॥ स्वव्रतानांदृढ
त्वंस्यात्कृष्णचप्रेमनिर्भरम् ॥ यत्समा
गमतःस्यात्तत्संगोहेयो न कर्हिचित् ॥
२३ ॥ अर्थः ॥ अनेअमाराआश्रितजन
तेमणेजेसतपुरुषनासमागमथकिपो-
तानाआश्रमनेघटितएवांजेब्रह्मचर्या
दिकनियमतेमनुंदृढपणुंथाय॥अनेश्री
कृष्णभगवाननेविषेअतिशे प्रितिथाय

(२२)

तेवासाधुपुरुषतेमनोसमागमजेतेक्या
रेयपणत्यागनकरवो ॥२३॥ श्लोकः॥
स्थितप्रज्ञोप्रियःसंगंतादृशस्यजहा-
तिसः ॥ कामलोनाद्यरिग्रस्तोभ्रश्य
त्येवनसंशयः ॥२४॥ अर्थः ॥ अनेस
माधिनिष्ठएवोयपणजेपुरुषतेजेतेपूर्वे
कह्याएवाजे साधुपुरुषतेमनासमाग
मनेजोत्यागकरेछे तोतेपुरुषजेतेका
मलोभक्रोधतेछे मुख्यजेमांएवाजेश
त्रुतेमणेपराभवने पमाडयोसतोमोक्ष
नामार्ग थकिपडिजायछेएमांकोईपण
संशयनथि ॥२४॥ श्लोकः॥ सत्संगं
स्वंविदधतंयदिकोप्यत्रनिर्वदेत् ॥ ता
वन्मात्रेणनक्षोभः प्राप्तव्योमनसा क

(२३)

चित् ॥२५॥ अर्थः॥अनेआलोकनेवि
षेसत्संगनेकरतो एवोजेपोतेते पोता
निजारे कोइकदुरजनपुरुष निंदाकरे
तोतेनिंदामात्रेकरिनेक्यारेयपणमनने
विषेक्षोचनपांमवोनेदुर्जनेकरिएविजे
निंदातेनेनगणिनेसंसारनिवृत्तिनो हे
तुएवोजेसत्संगतेनेउच्छाहे सहितक
रे ॥२५॥इलोकः॥वैभवस्यापिमत्तस्य
स्वव्रतेभ्यश्च्युतस्यच ॥ संगोनैवाऽत्र
कर्तव्यःपापिनोन्यस्यचक्वचित् २६
अर्थः ॥ अनेपोतानिइछामांआवेतेम
वर्त्तनारोअनेआहिंसाब्रह्मचर्यादिकजे
पोतानानियमतेथकिभ्रष्टथयेलोकेतां
अहिंसानेब्रह्मचर्यादिकजे नियमतेने

(२४)

नपालतोहोयनेतेजगवाननोभक्तहो-
यतोपणतेपुरुषनोसमागमआलोकने
विषेअमाराआश्रितजनतेमणे नकर
वो ॥ अनेबीजोजेपापीकेतांपंचमहापा
पादिकपापकर्मतेनेकरनारोजेपुरुषते
नोसंगक्यारेयपणनजकरवो ॥ २६ ॥
श्लोकः ॥ प्राप्तब्रह्मात्मविज्ञानोप्यव
मंताजगत्प्रभोः ॥ तस्यावतारेचाश्र
द्धोयःस्याद्धेयःसदूरतः ॥ २७ ॥ अर्थः॥
अनेबहुसाधननापरिश्रमे करिनेब्रह्म
निसंघाथे कोइकप्रकारेपांम्योछेएका
त्मजावकेतां भगवाननिसंघाथे साध
र्म्यपणुंतेजेणेएवोयपणजेपुरुष तेजेते
जोसमग्रविश्वनास्वामीएवाजेश्रीकृष्ण

(२५)

भगवानतेमनिदिव्याकृतिने खंडनकं
रनारोहोय अनेश्रीकृष्णभगवाननाजे
वाराहादिकअवतारतेमनेविषे आदर
पुर्वकजेविश्वासतेणेरहितहोयतोते पु
रुषजेतेछेटेथित्यागकरवो ॥ २७ ॥

॥श्लोकः॥ मत्संप्रदायलिंगचविभ्रद्यो
बहिरुत्तमम् ॥ प्रछन्नंरूपादिसंसक्तः
परित्याज्यःसदूरतः ॥ २८॥ अर्थः ॥
अनेजेपुरुष उपरयथिउत्तमकेतांपोता
नाशरीरनेशोभाडनारुणं एवं जेचांदले
सहितउर्ध्वपुंड्रतिलकतेछेआदिजेनेवि
षेएविरित्यनुंजे अमाराउद्वसंप्रदाय
नुंचिन्हतेने धारणकरतोसतोछांनोस
तशास्त्रमां निषेधकरेलांजेस्त्रीधनादि

(२६)

कपदार्थतेमनेविषे आसक्तहोयतोतेपु
रुपजेतेछेटेथित्यागकरवो ॥ २८ ॥

॥ इलोकः॥ शांत्यादांत्याचोपरत्याति
तिक्षास्तिकतादिभिः ॥ गुणैर्देवादिदु
ष्प्राप्यैर्युक्तैर्भाव्यंचमच्छ्रुतैः ॥ २९ ॥

॥ अर्थः ॥ अनेदेवादिकतेमणेपणदुः
खेकरिनेपांमवानेयोग्यनहिएवानेशां
तिकेतांपोताने अनर्थनाकरनाराएवा
जेपंचविषय तेमणेकरिनेमननोअक्षो
भजेपराजवनपामवुं अनेदांतिकेतांते
पंचविषयथकिवाह्यइंद्रियोनुं पाछुंवा
लवुं अनेउपरतिकेतां जन्ममृत्युनांदे
वावालांएवांजे ग्राम्यसुखतेथकिअने
तेग्राम्यसुखनेअर्थेउद्योगनकरवोतेपू

(२७)

र्वकजेमहोय तेमविरामपांमवुंअनेति
तिक्षाकेतांदेशकालनेप्रारब्धकर्मतेम
णेकरिनेप्राप्तथयुंजेदुःखतेनुंसहनकर
वुंनेआस्तिकपणुंतेछे आदिकजेमांए
वाजेगुणतेमणेकरिनेअमाराआश्रित
जनतेमण्युक्तथावुंकेतांशांत्यादिगुण
जेतेजेप्रकारेपोतानेविषेआवेतेप्रकारे
प्रयासकरवो ॥ २९ ॥ श्लोकः ॥ जा
तेऽत्रसाक्षात्कारेपिस्वपरब्रह्मरूपयोः।
लोब्धव्यंमामकैर्नैवशब्दादिविषयेक
चित् ॥ ३० ॥ अर्थः ॥ अनेसमाधिने
विषेपोतानास्वरूपनो तथापरमात्मा
नास्वरूपनो साक्षात्कारथयेसतेपण
अमाराआश्रितजनतेमणे आलोकने

(२८)

विषेतुल्येवाजेशब्दादिक पंचविषय
तेमनेविषेक्यारेयपणलोभावुंनहि ३०
॥ श्लोकः ॥ महद्भिपूर्वजैःसिद्धयद्धर्मा
चरणंकृतम् ॥ भवेत्तदेवहिग्राह्यंनाऽध
र्माचरणंकचित् ॥ ३१ ॥ अर्थः ॥ अने
वलिअमाराआश्रितजन तेमणेपूर्वेथ
यानेयोगसिद्धिने पांम्याएवाजेमोटापु
रुषतेमणेजेधर्मनुं आचरणकरयुंहोय
तेजग्रहणकरवुं पणक्यारेकदेशकाल
नाविषमपणाथकितेमोटापुरुषतेमणे
जेअधर्मआचरणकरयुंहोय तोतेनग्र
हणकरवुं ॥ ३१ ॥ श्लोकः ॥ ब्रह्मच
र्यप्रधानानि साधनानि विनैव चेत् ॥ स
द्योमहाफलांभक्तिंस्वस्मै कश्चिदुदिशे

(२९)

त् ॥३२॥ अर्थः॥ अने अमारा आश्रित
जे जन तेमने यथा शास्त्रकह्युंएवुं
जे ब्रह्मचर्यव्रततेछे मुख्यजे मांएवांजे
स्वधर्मज्ञानने वैराग्यते रूपजे साधनते
मने त्याग करिने पछेतत्कालजमोटुछे
फलते जे नुंएविजे न कितेने करवानो जो
पोताने भक्तिनामिपमात्रे करिने अध
र्माचरणने विशेष आसक्त एवो जे कोइक
पुरुषते उपदेश करे केतां भक्तिये करिने
जसर्वफलनि सिद्धिछे माटे ब्रह्मचर्या
दिकधर्मनुं पालवुं तेणे करिने शुंएम केहे
॥ ३२ ॥ श्लोकः ॥ तर्हि भक्त्या तथा
साकमुपदेष्टारमेव तम् ॥ सद्योजह्या
द्विसङ्गकोनतुस्वनियमान्क्वचित् ३३

(३०)

॥ अर्थः ॥ तारेतेउपदेशनेकरिएविजे
केवलभक्तितेणेसहित पोतानेब्रह्मच
र्यादिकसाधनेरहितभक्तिनाउपदेशने
करनारोजेपुरुष तेनेरुडोएवोजेअमा
रोभक्ततेजेतेतत्कालकेतांतेवांवचननुं
सांनलवुंतेजवखतेनिश्चेत्यागकरेअने
क्यारेयपणपोतानांब्रह्मचर्यवृत्तादिक
साधननेनत्यागकरे ॥३३॥श्लोकः ॥
धर्मोज्ञानंच वैराग्यंभक्तेर्वेद्यानितत्व-
तः॥श्रंगानित्रीएपुत्तमांगहृत्पादाख्या
न्यनुक्रमात् ॥३४॥अर्थः॥ अनेअमा
राआश्रितजनतेमणे धर्मकेतांजेवोजे
नोअधिकारतेप्रमाणे सतशास्त्रतेणे
कहेलोजेपोतपोतानावर्णाश्रमनो स

(३१)

दाचार ॥ तथाज्ञानकेतांसतशास्त्रने
सद्गुरुथकिजीवमायाने परब्रह्मतेमना
स्वरूपनुंजाणवुं ॥ तथा वैराग्यकेतां
भगवानविनाबिजेअरुचिएत्रण्यजे ते
अनुक्रमथकिभगवाननि नवप्रकारनि
भक्तिनांमस्तकहृदयनेचरणतेछेनाम
जेमनांएविरित्यनांत्रण्यअंगछे एमय
थार्थपणेकरिनेजांणवांकेतां धर्म जेते
भक्तिनुंमस्तकछे ॥ अनेज्ञानजेतेभ-
क्तिनुंहृदयछे ॥ अनेवैराग्यभक्तिनोच
रणछेएमविवेकजांणवो॥३४श्लोकः॥
धर्मप्रतिज्ञां कृत्वादौनपालयति यस्तु
ताम् ॥ सतुश्वपचवज्ज्ञेयःपुमान्योषि
च्चतादृशी३५॥अर्थः॥अनेजेपुरुषप्रथ

(३२)

मधर्मनिप्रतिज्ञाकरिनेकेतांदुजेते आ
टलाजपउपवासव्रतादिकने करिशए
प्रकारेग्रहणकरिने पछेतैधर्मनिप्रति-
ज्ञानेनथिपालतो तेपुरुषजेतेचांडाल
सरखोजांणवो ॥ अनेजेस्त्रीधर्मनिप्र-
तिज्ञाकरिनेनथिपालतितेस्त्रीजेतेचां-
डालिसरखिजांणवि ॥ ३५॥श्लोकः ॥
लोभकामक्रुधादीनांवशे भाव्यंनवैरि
णाम् ॥ द्वाराणिनिरयस्येति वेदित
व्याश्र्यतेऽखिलैः ॥२६॥अर्थः॥ अनेस
मग्रएवाजे अमाराआश्रितजनतेमणे
लोभतथाकामतथाक्रोधते छेमुख्यजे
मांएवाजेअंतरशत्रुतेमना वशपणाने
त्रिपेनवर्त्तवुं अनेतेलोभादिकजेअंतर

(३३)

शत्रुतेजेतेनरकनांद्वारछे एप्रकरिजा
णवा ॥३६॥श्लोकः ॥ संप्राप्तस्तीव्रवै
राग्यंपरंज्ञानंचधर्मवान् ॥ कृष्णंभजेत
प्रेम्णायःसेव्यःसगुरुवत्पुमान्॥३७॥
अर्थः ॥ अनेअमाराआश्रितजनतेम
णेजेपुरुषतीव्रवैराग्यनेपाम्योहोय ने
श्रेष्ठएवुंजेज्ञानतेनेपाम्योहोया॥अनेध
र्मपालतोसतोप्रेमे करीनेश्रीकृष्णभग
वाननेभजतोहोयतोतेपुरुषजेतेपोता
नागुरुनिपेठेयथार्थपणेकरिनेसेवबो ॥
३७श्लोकः ॥गोलोकेचाऽथैकुंठेश्वेत
द्वीपेमनोहरे॥यच्चैश्वर्येब्रह्मपुरेश्रव्यंश्रा
व्यंचतद्भृशम् ॥३८॥ अर्थः ॥ अने
अमाराआश्रितजनतेमणे रुडुंएवुंजे

(३४)

गोलोकधामतथावैकुण्ठधामतथा श्वेत
द्वीपधामतथाअक्षरधामतेमनेविषेजे
निउपमानथिएविसुखसंपतितथाभग
वाननोप्रभावएआदिकजे एश्वर्यरह्युं
छेतेऐश्वर्य जेतेअत्यंतपणेकरिनेसांभ
लवुं ॥ अनेबिजानेसंजलाववुं ॥३८॥
श्लोकः ॥ सपार्षदाईश्वरायेततद्धाम
सुसंस्थिताः ॥ राधिकाद्याःशक्तयश्च
तेषुमुक्ताश्चयेस्थिताः ॥३९॥ अर्थः ॥
अनेपूर्वकह्यांजेतेतेगोलोकादिकधाम
तेमनेविषेपोतानापार्षदतेमणे सहित
जेजेश्रीवासुदेवभगवानतेमनि मूर्ति
यीनिरंतररहिछे तथातेतेधामनेविषे
जेजेराधिकादिकशक्तियो निरंतररहि

(३५)

छे ॥ तथाजेजेमुक्तजनरह्याछे ॥३९॥
श्लोकः ॥ एतत्सर्वस्वहृदयेचिंतनीयं
निरंतरम् ॥ येनांतकालेपिभवेत्तत्स्मृ
तिर्मुक्तिदायिनी ॥४०॥ अर्थः॥ आजे
पूर्वेकह्युंगोलोकादिकधामने तेधाम
नापतिजे श्रीवासुदेवजगवानतेमनि
मूर्तियोअनेअनंतऐश्वर्यएसमग्रनेपो-
तानाहृदयनेविषेवारमवारसंभारवुंजे
संभारवेकरिने पोतानादेहना अंतस
मयनेविषेपणमोक्षनेआपनारिएविज
गवाननांधामएआदिकनिस्मृतिजे ते
थाय ॥ ४० ॥ श्लोकः ॥ ब्रह्मभूतैरपि
प्राज्ञैःकृष्णस्यश्रवणादिका ॥ भक्तिरेव
विधातव्यानित्यदाऽत्रशुकादिवत् ॥

(३६)

४१ ॥ अर्थः ॥ अनेआलोकनेविपेब्र
ह्मभावनेपाम्या एवायपणजेज्ञानीपु-
रुष तेमणेश्रीकृष्णभगवाननि श्रवणा
दिकनवप्रकारनिजक्ति जेतेशुकदैव-
जिआदिकनिपेठेनिरंतरकरवि ॥ ४१
इलोकः ॥ पादोदकंचनैवेद्यंग्राह्यंस्या
द्यच्चसत्पतेः ॥ स्वजातिधर्मानुगुणंत
द्गृह्यंनान्यथाक्वचित्॥४२॥ अर्थः ॥
अनेसत्पुरुपनापतिएवाजे श्रीकृष्णभ
गवानतेमनाचरणामृतनुं जेजलतथा
प्रसादिनुजे अन्नादिक वस्तुपोतानेग्र
हणकरवायोग्यहोयतो तेप्रसादिनुंज
लतथाअन्नादिकवस्तुजेतेपोतानिज्ञा
तिनोजेधर्म तेनुरक्षणजेमथायतेमवि

(३७)

चारकरिनेग्रहणकरवुं पणक्यारेयआ
कह्युंतेथकिविपरितपणेकरीनेग्रहणन
करवुं४२ श्लोकः अयाचतेह्यभक्तायनै
वेद्यंचरणांबुच. ॥ तदीयंनैवदातव्यंदे
यंभक्त्यातयाचते॥४३ अर्थः॥अनेअ
माराआश्रित जनतेमणे श्रीकृष्णभग
वाननेधरद्युंएवुंजेनैवेद्य तथाचरणामृ
ततेमुनेआपो एप्रकारेनमागतोएवो
जेभगवाननोभक्त तेनेपणनआपवुंअ
नेश्रीकृष्णभगवाननि चक्तितेणेरहित
एवो जेपुरुषतेनेतेप्रसादितथाचरणा
मृतमागेतोयपणनआपवुं अनेजेभक्त
मुंनेभगवाननुंनैवेद्य तथा चरणामृत
आपोएमभक्तिये करिनेमागतोहोय

(३८)

तोतेनक्तजननेतोआपवुं॥४३श्लोकः॥
रंकाअपिहरेर्भक्तानाव मान्याहिकर्हि
चित् ॥ अवमानात्तादृशानांभवत्येव
महद्भयम् ॥४४॥ अर्थः ॥ अनेवालि
अमाराआश्रितजन तेमणेश्रीकृष्णभ
गवाननागरिबएवाजे भक्ततेजेतेक्या
रेयपणअपमाननकरवा जेहेतुमाटेग
रिबएवाजेभक्ततेमनाअपमानथकिज
न्ममरणतथानरकतेनीप्राप्तिरूपमहा
मोटुंनयजेतेनिश्चेथायछे॥४४॥ श्लोकः
वैष्णवस्यरुजार्त्तस्यसेवाकार्यायथाहरेः
अन्नादिदेयंतस्मैचतद्रुच्यनुसृतंतुयत्
४५ ॥ अर्थः ॥ अनेअमाराआश्रितज
नतेमणेहरिजे श्रीकृष्णभगवानतेमनि

(૩૯)

જેમતેમરોગેકરિનેપિડાનેપામ્યો એવો
જેશ્રીકૃષ્ણભગવાનનોભક્તતેનિસેવાજે
તેકરવિઅનેતેરોગિએવો જેભગવાનનો
ભક્તતેનેરુચિપ્રમાણેઅન્નાદિકજેતેદેવું
॥૪૫॥ શ્લોકઃ ॥ સતાંચમહતામગ્રેદો
ષાવાચ્યાયત્રાત્મનઃ ॥ સ્વમુખેનનક-
ર્ત્તવ્યંસ્વગુણાનાંપ્રશંસનમ્ ॥ ૪૬ ॥
અર્થઃ ॥ અનેઅમારાઆશ્રિતજનતેમ
ણેસ્વધર્મજ્ઞાનવૈરાગ્યેઆદિકજેગુણ
તેમણેકરિનેઅતિશેષ્ટેવાજેસાધુપુ
રુષતેમનિ આગલ્યપોતાનાદોષજેદેહ
ઘરનેસ્ત્રીએઆદિકને વિપેજે આસક્તિ
તથામાનક્રોધલોભેઆદિતેકેહેવા ॥
અનેતપત્યાગવિદ્યાશૂરવિરપણું એઆ

(४०)

दिकपोतानागुणतेमनांवखाणजे ते न
करवां ॥४६॥ श्लोक ॥ देवस्यचगुरो
राज्ञोविष्नुभक्तस्यचाग्रतः ॥ पादौप्र
सार्यमत्पुंभिर्नोपवेश्यंचसंसदि॥४७॥
अर्थ ॥ अने अमारा आश्रित एवाजे पु
रुष ते मणे श्रीकृष्ण भगवान्छे मुख्य जे
मां एवाजे देव ते मनि प्रतिमानि आग
ल्य तथा वैष्णविदिक्षाना आपनारा एवा
जे पोताना गुरु ते मनि आगल्य तथारा
जानि आगल्य तथा सतशास्त्र मांकयो
एवो जे स्वधर्म तेने विषे निष्ठावालो एवो
जे भगवान् नो भक्त तेने आगल्य पग-
लांबा करि नेन बेसवुं ॥ तथा सभाने वि
षे पण पगलांबा करि नेन बेसवुनहि ॥४७॥

(४१)

॥ श्लोकः॥ तेषामग्रेविचार्यैववाच्यं स
त्यंचतत्प्रियम् ॥ तेषांगुह्यंचयत्किं
चित्तत्प्रकाशयन्नकुत्रचित् ॥४८ अर्थ॥
अने अमाराआश्रितपुरुष तेमणेदेव
आचार्यराजा अने भगवाननाभक्तए
जेच्यारतेमनि आगल्य देश कालने
अनुसारेपूर्वापरविच्यारकरिने बोलवुं
अनेबोलवुंतेपणसत्यवचनबोलवुंअने
वलितेच्यारेनेप्रियलागेएवुंवचनबोल
वुंअनेतेच्यारेनुंजेकांईगुप्तवृतांतकेतां
रहस्यमंत्र विच्यारहोय तोतेकोईनी
आगल्यप्रकाशनकरवुं॥४८॥श्लोकः॥
द्रोहःकार्योनकस्यापिस्तेयंवर्ज्यंचसर्व
था ॥ हितावहंपरेषांचकर्तव्यंसत्य-

(४२)

भाषणम् ॥४९॥ अर्थ ॥ अनेअमारा
आश्रितसत्संगितेमणेदेहवाणिनेमन
तेमणेकरिनेकोइजीवप्राणिमात्रनोद्रो
हनकरवो अनेसर्वप्रकारेकरिने धर्म
नेअर्थेपणचोरनुंकर्मजेतेनकरवुं अने
बिजानाप्राणनुं रक्षणकरनारुंएवुंस-
त्यवचनजेतेबोलवुं ॥४९॥श्लोकः ॥ न
कार्येवर्णसांकर्त्येनचस्वपरहिंसनम् ॥
नान्यो द्वेगकरंवाच्यंनापवादवचस्त-
था ॥५०॥अर्थः॥ अनेअमाराआश्रि
तजनतेमणेवर्णसंकरपणुंकेतां जाति
थकिभ्रष्टकरनारुं नेखावायोग्यनहिए
वुंजेअन्नतेनुंजेजमवुं ॥ अनेपानकर
वायोग्यनहिएवुंजेजलतेनुंजेपानकर-

(४३)

वुंतेरुपछे लक्षणजेनुंएवुं जेवर्णसंकर
करनारुंकर्मतेनकरवुं ॥ अनेकोइक-
निमितेकरिने पोतानाप्राणनोनाशक
रवोतथाबिजानाप्राणनोनाशकरवोते
रुपजेहिंसांतेजेतेनकरवि ॥अनेबिजा
नेभयउत्पन्नकरनारुंवचननबोलवुं ॥
अने तेजप्रकारेमिथ्याअपवादनुंजेव-
चनतेनबोलवुं ॥५०॥ श्लोकः॥ अभि
व्रजेन्निजाचार्यश्रुत्वा ऽऽयांतंमदाश्रि-
तः ॥ प्रतिगच्छतितस्मिंश्चाऽऽग्रामां
तंतमनुव्रजेत् ॥ ५१ ॥ अर्थः ॥ अने
अमारोआश्रितजनजेतेपोतानागाम
प्रत्येआवताजे पोतानाआचार्य तेम
नेसांभलिने गामनिभागोलसुधिसा-

(४४)

मौजाय अनेपछेतेआचार्यजेतेपोता
नागामथकि बिजागामप्रत्येगयेसते
पोतानाआचार्य तेमने गामनिभागो
ल्यसुधिवलाववाजाय ॥ ५१॥श्लोकः
वैष्णवेवीक्षमाणेचनैष्ठिकव्रतशालिनि।
इष्यांपरस्याऽपमानंगालिदानं चना-
चरेत् ॥५२॥ अर्थः ॥ अनेअमारोआ
श्रितजनजेते नैष्ठिकव्रतशाली केतां
पोतानाजन्मथि आरंभिनेमरणपर्यंत
धारणकरयुं एवुंजेब्रह्मचर्यव्रत तेणेक
रिनेशोभतो एवोजेश्रीकृष्णभगवान-
नोभक्ततेजोते सतेकेतांतेमनिद्रष्टीनि
आगल्यबिजाकोईनिउपरचइर्पा नक
रे ॥ अनेबिजानाअपमानने नकरेअ

(४५)

नैनठारेवचनेकरिनेगाल्यनदे ॥ ५२
इलोकः ॥ एकांतिकानांनक्तानामन्ये
षांमहतामपि ॥ गुणोत्कर्षसभायांहि
कीर्तये त्राऽगुणंकचित् ॥ ५३ ॥
॥ अर्थ ॥ 'अने अमारो आश्रित पुरु
षजेतेजागवतधर्मने विषेनिष्ठावाला
एवाजेनगवाननात्यागि भक्ततथागृ
हस्थभक्ततेमनागुणनिप्रसिद्धिने स-
भानेविषेप्रशंसापूर्वकजेमहोय तेमक
हे अनेएराज्यनोअधिकारविद्यानुंभ-
णवुं नेघणुंकधनएआदिकजेगुणतेम
णेकरिनेमोटयपनेपास्याएवाजे भग-
वाननाभक्तविनानाविजापुरुषतेमना
गुणनिप्रसिद्धिने पणसभानेविषेवखा

(૪૬)

ળપૂર્વકજેમહોય તેમકહેપણક્યારેય
તેમનાઅવગુણનેનકહે ॥૫૩॥શ્લોકઃ॥
બ્રાહ્મણાભગવત્પ્રેષ્ટાન્વિદિત્વા માનયે
ત્સદા॥ દૃષ્ટ્વાદિવાલયંદૂરાન્નમસ્કુર્યાત્કૃ
તાંજલિઃ॥૫૪॥ ॥ અર્થઃ ॥ 'અનેઅમા
રોભક્તજનજેતેબ્રાહ્મણતેમને ભગવાન
નેઅતિશેવાલાછે એમજાંણિનેનિરંતર
સતકારકરે અનેવિષ્ણુતથાશિવેઆ
દિકજેદેવતેમનું જેમંદિરતેનેછેટેથિજ
જોડનેજોડ્યાછે હાથજેણેએવોસતોન
મસ્કારકરે ॥૫૪॥ શ્લોકઃ ॥ નાસ્તિ
કાપાશ્રયંનૈવમદીયઃપ્રવિશેત્કચિત્ ॥
તદાચાર્યૈર્નભાષેતતદ્વંથાઞ્છૃણુયાન્નચ
॥ ૫૫ ॥ અર્થઃ ॥ અનેઅમારોઆશ્રિ

(४७)

तजेसत्संगिते जेतेक्यारेयपणनास्ति
कनोजेअपासरो केतांजैननुंजेमंदिरते
प्रत्येप्रवेशजनकरे अनेनास्तिकनाजे
आचार्यतेमनिसंघाथेभाषणपणनकरे
अनेतेनास्तिकनाजे ग्रंथतेमनेनसांभ
लेनेतेनाग्रंथनिकथानेपणनकरे ॥५५॥

॥ श्लोकः ॥ साधारणामदीयानांत्या
गिनांगृहिणामपिधर्माएतेमयाप्रोक्ता
विशेषानूकथयाम्यथ ॥५६॥ अर्थः ॥

आपूर्वेकह्याजे धर्मतेजेतेअमाराआ
श्रितएवाजेत्यागि तथागृस्थतेमना
साधारणकेतां सर्वनेसरखापालवाने
योग्यएवामेंतेणेकह्या अनेहवेएठला
थकिअनंतरविशेषएवाजे धर्मतेनेक

(४८)

हियेछैयेतेनेसांभलो ॥ ५६ ॥ श्लोकः ॥
वेदपाठोगुरोः सेवाकर्तव्याब्रह्मचारि
भिः ॥ वानप्रस्थैस्तपःकार्यमहिंसाश्च
मखाअपि ॥ ५७ ॥ अर्थः ॥ हवेआजे
धर्मकह्या तेमांब्रह्मचर्याश्रमनुमुख्यप
णुछेमाटेप्रथमब्रह्मचर्याश्रमतेनाजेध
र्मतेनेकहेछे अमाराआश्रितएवाजेब्र
ह्मचारितेमणेवेदनो अभ्यासकरवोअ
नेपोतानाआचार्यानि जेमघटेतेमसेवा
करवि अनेवानप्रस्थतेमणेतपजेतेकर
वुंअनेजीवनिहिंसायेरहितएवाजेयज्ञ
तेपणकरवा ॥ ५७ ॥ श्लोकः ॥ संन्या
सिभिश्चनियतंस्थातव्यमपरिग्रहैः ॥
विष्णुपूजोकारजपौकर्तव्यौ तैश्चनित्य

(४९)

दा ॥ ५८ ॥ अर्थः ॥ अनेअमाराआ
श्रितएवाजेसंन्यासितेमणे नियमेक
रिनेपोतानेअवश्यजेटलुंपदार्थजोईतुं
होयतेविनाबिजापदार्थना संग्रहेरहि
तवर्त्तवुं ॥ अनेतेसंन्यासितेमणेविष्णु
नुंपूजनतथा ईंकारनोजपएबेजेतेनि
रंतरकरवां ॥ ५८ ॥ श्लोकः ॥ द्रव्य
स्यहेमरूप्पादेर्गृहिवर्जमदाश्रितैः ॥
त्यागआश्रमिभिःकार्यस्त्यागिभक्तैश्च
सर्वथा ॥ ५९ ॥ अर्थः ॥ हवेएटला
थकिअनंतरबारश्लोकेकरिनेब्रह्मचारी
छेमुर्यजेमांएवाजेच्यारप्रकारनात्या
गितेमनाभेगाधर्मनेकहेछे ॥ अमारा
आश्रितएवाजेब्रह्मचारि वानप्रस्थसं

(५०)

न्यासिनेसाधुतेमणे सोनुरूपुंएश्चादि
कजेद्रव्यतेनोत्यागजेते सर्वप्रकारेक
रिनेकरवोकेतां तेद्रव्यनेपोतानिपासे
राखवुंनहि तथाबिजापासेरखाववुंन
हि ॥ ५९ ॥ श्लोकः ॥ त्याज्यःसंगोष्ठ
धास्त्रीणामेतैस्तत्प्रतिमापिच ॥नेक्ष्या
नकार्यानस्पृश्यादेवताप्रतिमांविना॥
॥ ६० ॥ अर्थः ॥ अनेगृहस्थविनाना
अमाराआश्रित एवाजेत्यागिपुरुषते
मणेस्त्रियुंनोसंबंधजेतेअष्टप्रकारेकरि
नेत्यागकरवो अनेदेवतानिप्रतिमावि
नाबिजिधातुपाषाणनेकाष्ठादिकनिजे
स्त्रीनिपुतलितेनजोवि अनेहाथेकरि
नेनचितरविनेते पुतलीनोस्पर्शपणन

(५१)

करवो ॥ ६० ॥ श्लोकः ॥ स्त्रीभ्योधनुः
प्रमाणेनगम्यंदूरेणसर्वथा ॥ हर्युत्सवा
ल्पमार्गादौरक्ष्यंस्त्रीरुपशतौवपुः ॥ ६१
॥ अर्थः ॥ अनेअमाराआश्रितएवा
जेत्यागिपुरुंपतेमणे मार्गनेविषेस्त्रीयुं
थकिपांचहाथछेटे सर्वप्रकारेकरिनेचा
लवुं अनेभगवाननाजन्मदिवसजेज
न्माष्टमितथाश्री हरिनवमितेछेआदि
जेमांएवाजेउच्छवतेमनेविषे जनना
समुहानिभीडसते तथासांकडामार्गने
विषेचालवुंपडे तारेतथाजयेकरिनेजा
तुरेवुंहोयतारे स्त्रिनारुपशथकिपोतानुं
शरिरजेते रक्षणकरवुं पणतेवेठेकाणे
पांचहाथछेटेचालवुं एवोनियमनहि

(५२)

॥ ६१ ॥ श्लोकः ॥ यत्रयत्रस्थलेस्त्री
णांयायाकाचित्क्रियानवेत्॥तत्रतत्र
क्रियासासानकार्यानैष्टिकैर्मम ॥६२॥

॥ अर्थः ॥ अनेनैष्टिकब्रह्मचारिछेमु
स्यजेमांएवा जेअमाराआश्रितत्या
गिपुरुषतेमणे जेजेस्थानकनेविषेस्त्रि
युंनिजेजेस्नानादिककोईपणक्रियाथा
तिहोयतेतेस्थानकनोविषेतेतेस्नानादि
कक्रियाजेतेनकरवि६२श्लोकःगृहद्वयां
तरस्थेनकुड्येनैकेनयत्रचस्यात्स्त्रीपुसां
तरंतत्रनस्वप्यंनिश्पनापदि६३अर्थः
अनेअमाराआश्रितत्यागिपुरुष तेम
णेजेस्थानकनैविषेपोताने तथास्त्रिने
बेघरनिमध्येरहिजेएकभित्तयेतेणेकरिने

(५३)

व्यवधानकेतां अंतरायजोथाय तोते
स्थानकने विषे आपत्कालपडयाविना
रात्रिने विषे नरेवुं तथानसुवुं ॥ ६३ ॥
श्लोकः ॥ स्त्रीभिः कृष्णस्य भक्ताभिरपि
पूजितमच्युतम् ॥ नैष्ठिकव्रतिभिर्नैव
गंतव्यं वीक्षितुं कचित् ॥ ६४ ॥ अर्थः ॥
अने श्रीकृष्ण भगवाननां भक्त एवांयपण
जे स्त्रियुंते मणे पुज्या एवाजे विष्णुकेतां
शालग्राम ते मनां दर्शन करवाने अर्थे
नैष्ठिक व्रतवालाजे अमारा आश्रित
त्यागि पुरुष ते मणे क्यारेयपण न जावुं.
६४ ॥ श्लोकः ॥ विना भैक्षं सभां वापि
गृहस्थानां गृहाणि च ॥ गंतव्यानि क्व
चिन्नैव त्यागिभिर्वैमदाश्रितैः ॥ ६५ ॥

(५४)

अर्थः ॥ अनेअमाराआश्रितएवाजे
त्यागिपुरुषतेमणेभिक्षाअथवासभाप्र
संगतेविनागृहस्थनाघरप्रत्येक्यारेय
पणनजावुं ॥६५॥ श्लोकः ॥ एकाकि
भिर्नगंतव्यंतैः कदाचनकुत्रचित् ॥ श
यितव्यंनखट्वायांविनारोगादिमापद-
म् ॥६६॥ अर्थः ॥ अनेतेनैष्टिकब्रह्मचा
रिछेमुख्यजेमांएवाजे अमाराआश्रि
तत्यागिपुरुष तेमणेकोइसमयनेविषे
पणकोइस्थानकमांएकलानजावुं अ-
नेरोगादिकआपत्कालपड्याविनाखा
टलाउपरयनसुवुं ॥६६॥ श्लोकः ॥ अ
नापदिनगंतव्यंनिशिवर्त्मचतैः कचि
त् ॥ तथैवचनिजस्थानाद्गंतव्यंनबहि

(५५)

निंशि ॥६७॥ अर्थः ॥ अनेतेअमारा
आश्रितत्यागिपुरुषतेमणेआपत्काल
विनाक्यारेयपण रात्रिनेविषे मार्गमां
संघसोबत्यविनानचालवुं अनेतेमज
रात्रिनेविषे पोतानास्थानथकि बाहा
रचननिकलवुं ॥६७॥इलोकः॥ आप
द्धर्मश्चविपदिग्राह्योऽन्यत्रवृहद्भूतात् ।
प्राणात्ययेपिनत्याज्यं ब्रह्मचर्यांगमष्ट
मम् ॥ ६८॥ अर्थः ॥ अनेब्रह्मचारि
छे मुख्यजेमांएवाजे अमाराआश्रित
त्यागिपुरुषतेमणेब्रह्मचर्यव्रतथकिवि
जेठेकांणेदुःखनेविषे आपद्धर्मजेतेग्रह
णकरवोपणब्रह्मचर्यव्रतनेविषेतो आ
पतधर्मनग्रहणकरवो ब्रह्मचर्यव्रततो

(५६)

आपत्कालनेविषेपणनत्यागकरवुंअने
स्त्रीना अंगसंगनोत्यागकरवारुप जे
आठमुंब्रह्मचर्यव्रतते पोतानाप्राणनो
नाशथयेसतेपणनत्यागकरवुं ॥ ६८॥

॥श्लोकः ॥ रूषभार्षभवन्मानस्त्यक्त
व्यस्त्यागिभिर्नरैः ॥ ब्रह्मात्मधीभिर्म
च्छिष्यैर्देहासक्तिस्तथैवच ॥ ६९ ॥

अर्थः॥ अनेब्रह्मभावेनेपाम्या एवाजे
अमाराआश्रितत्यागिपुरुष तेमणेरू
षजदेवजगवाननिपेठेतथातेमनापुत्र
जेजडभरततेमनिपेठेमानजे तेत्याग
करवुं तेमजपोतानादेहसुखनिआस
क्तिजेतेत्यागकरवि ॥६९॥ श्लोकः ॥

निवृत्तिधर्मनिरतैरीश्वरस्यगुरोरपि ॥

(५७)

प्रवृत्त्यध्वपरं वाक्यं ग्रहीतव्यं न कर्हि
चित् ॥७०॥ अर्थः ॥ अने निवृत्तिधर्मने वि
षे निष्ठावाला एवाजे अमारा आश्रित
त्यागि पुरुष ते मणे पोताना इष्टदेव नुंत
थागुरु जे पोताना आचार्य ते मनुं पण प्र
वृत्तिमार्ग जे संसारमार्ग ते छे प्रधान
जेने विषे एवुं जे वचन ते जे ते क्यारे यप-
णन ग्रहण करवुं ॥७०॥ श्लोकः ॥ वि
धवानां तु नारीणां चातुर्मास्ये विशेषतः
धारणापारणादीनि व्रतानि विहितानि
वै ॥७१॥ अर्थः ॥ हवे एटला थकि अनंतरत्र
प्य एवाजे श्लोक ते मणे करिने विधवा
स्त्रियुं ना धर्म ते मने कहे छे अमारे आश्रि
त जे विधवा स्त्रियुं ते मने तो चातुर्मासने

(५८)

विषेधारणापारणांछेमुख्य जेमांएवां
पादकृच्छादि वृत्तजेते विशेषपणेकरि
नेकरवां एमसतशास्त्रनेविषेकह्युंछेए
हेतुमाटेविधवास्त्रियुं तेमणेतेव्रतजेते
अवश्यकरवां ॥७१॥ श्लोकः॥ताभिः
पाल्यं ब्रह्मचर्यं हित्वानुः संगमष्ठधा ॥
पुमांस्तत्प्रतिमावापि नस्पृष्टव्यावि-
नाऽऽमरीम् ॥७२॥ अर्थः॥ अनेतेविध
वास्त्रियुंतेमणेअष्टप्रकारेकरिने पोता
नोपितातथापोतानोभाइएआदिकस
मिपसंबंधविनाना बिजापुरुषमात्रना
संबंधनेत्यागकरिने ब्रह्मचर्यवृत्तजेते
पालवुं अनेपोतानासमिपसंबंधविना
नोबिजोपुरुषमात्रजेते स्पर्शनकरवो

(५९)

अनेदेवतानिप्रतिमाविनापुरुषनिचि
त्रामणनिप्रतिमापणरुपर्शनकरवि ॥
७२ ॥ श्लोकः ॥ धर्मकार्येपिनद्रव्यंस्व
निर्वाहोपयोगियत् ॥ ताभिर्देयंकदा
पीतिमदाज्ञाऽस्तिजनाःखलु ॥ ७३ ॥
अर्थः ॥ हेभक्तजनोअमारेआश्रितजे
विधवास्त्रियुंतेमणेपोतानादेहानिर्वाह
थाय एटलुंजपोतापासे जोद्रव्यहोय
तोतेद्रव्यजेतेधर्मकार्यने अर्थेपणक्या
रेयखरचवुंनहि आप्रकारेनिश्चेअमा
रित्राज्ञाछे ॥ ७३ ॥ श्लोकः ॥ बाला
युवत्योवृद्धावासधवाविधवास्तथा ॥
स्त्रियःस्वतंत्रानैवस्युःपित्रादेःस्युर्वशे
सदा ॥ ७४ ॥ अर्थः ॥ हवेबेइलोकेकरिनेसु

(६०)

वांसनिस्त्रियुं तथाविधवास्त्रियुंतैमनी
भेगाधर्मनेकहेछे अमारेआश्रितजेबा
लजोबननेवृद्धअवस्थावालिमुवासनी
स्त्रियुंतथाविधवास्त्रियुंतेजेते स्वतंत्रप
णेनवर्ते अनेत्रालिपोतानोपितातथा
पोतानोभाई तथापोतानोपुत्रतेमनि
भाज्ञानेविषेवर्ते ॥ ७४ ॥ श्लोकः ॥
स्वातंत्रेणनकर्तव्यंस्वसंबंधिजनान्वि
ता ॥ तीर्थक्षेत्राटनंस्त्रीभिःसर्वाभिर
पिकर्हिचित् ७५॥ अर्थः ॥ अनेअमा
रेआश्रितजेमुवासनीस्त्रियुं तथाविध
वास्त्रियुंतेमणेपोतानासमिपसंबंधिज
नविनास्वतंत्रपणेकरिनेतीर्थक्षेत्रनेवि
षेक्यारेयजावुंनहि अनेजोजावुंतोपो

(६१)

तानासंबंधिजननिसंघाथेजजावुं ७५
॥ श्लोकः ॥ सुवासिनीनारीभिराश्रि
ताभिस्तुमांनिजः ॥ अंधोरुग्णोजर
न्वापिसेव्यईश्वरवत्पतिः ॥ ७६ ॥
॥ अर्थः ॥ आप्रकारेविधवास्त्रियुंनाध
र्मकह्यापछे हवेबेश्लोकेकरिनेसुवास
निस्त्रियुंनाधर्म तेमनेकहेछेहेभक्तजनो
अमारेआश्रितजेसुवासनीस्त्रियुं तेम
णेपोतानोपतिजे तेआंधलोहोयरोगि
होयअथवावृद्धहोय तोपणइश्वरनिपे
ठेसेववो ॥ ७६ ॥ श्लोकः ॥ शीलमे
वसदारक्ष्यंतानिःसंत्यज्यचापलम् ॥
श्वासुर्यंचकुलंपित्र्यंलांछनीयंनतुक्कचि
त् ॥ ७७ ॥ अर्थः ॥ अनेअमारेआ

(६२)

श्रितजेसुवासनीस्त्रियुंतेमणेपोतानादे
हइंद्रियादिकनुं जेचपलपणुंतेनेत्याग
करिनेनिरंतरपतिव्रतारुपरुडुंव्रतजेते
पालवुंअने लोकनेशास्त्रनेविषेनिंदित
एवुंजेकर्मतेणेकरिने क्यारेयपणपोता
नाशशरानुं तथापोतानापितानुंकुल
जेतेनलांछनपमाडवुं ॥ ७७ ॥ श्लोकः ॥
उद्वाहितेतरानार्योगृभिःस्वप्रसूसमाः
द्रष्टव्याप्यहार्यंचसंवद्वासुयथोचितम्
॥ ७८ ॥ अर्थः ॥ हवेएटलाथकिअनं
तरसातश्लोकेकरिने सामान्यपणेगृ
हस्थनाजेधर्म तेमनेकहेछेहेभक्तजनो
अमाराआश्रितजे गृहस्थाश्रमिपुरुष
तेमणेपोतेपरण्याविनानियोजेस्त्रियुंते

(૬૩)

જેતેમાતાતુલ્યજાણવિયો ॥ અનેપો
તાનિમાબોનદિકરિનેસ્ત્રી તેમનિસંઘા
થેજેટલુંઘટેતેટલુંબોલવુંપણઅધિકબો
લવુંનાહિ ॥ ૭૮ ॥ શ્લોકઃ ॥ સ્ત્રીસંબંધ
સ્યનૈકટચેકૃષ્ણસ્યગૃહિભિઃકથા ॥ કર્ત
વ્યાદૂરતઃસ્થિત્વાનતુસર્વત્રસર્વદા ૭૯
॥ અર્થઃ ॥ અનેઅમારાઆશ્રિતજેગૃહ
સ્થાશ્રમિપુરુષ તેમણેપોતાનીમાબેન
એઆદિકસમિપસંબંધવાલિ જેસ્ત્રિયુંતે
મનિઆગલ્યછેટેબેસિને સમયપ્રમા
ણેશ્રીકૃષ્ણભગવાનનિકથાજેતેકરવિ ॥
અનેપોતાનાસમિપસંબંધવિનાનિજેબિ
જિસ્ત્રિયું તેમનિઆગલ્યતોસર્વકાલને
વિષેકથાજેતે નકેવિકેતાંરાત્રિનોપ્રારં

(६४)

भछेआदिजेमांएवोजे सर्वकालतेनैवि
पेनकरवि॥७९॥ इलोकः॥ रहःस्थाने
तुमात्रावाज्ञगिन्याकन्ययापिवा ॥ स
हासितव्यंनक्कापिगृहस्थैरप्यनापदि
८०॥ अनेअमाराआश्रितजेगृहस्था
श्रमिपुरुष तेमणेआपत्कालपड्यावि
नाएकांतस्थलनेविषे जुवान अवस्था
वालिपोतानिमाबेनने दिकरि तेमनि
संघाथ्येक्यारेयपणन बेसवुं ॥ ८० ॥
॥इलोकः॥ बुद्धिपूर्वतुविधवानस्पृश्या
गृहिभिःकचित् ॥ आसन्नसंबंधहीना
योषाऽऽपत्कालमंतरा ॥८१॥अर्थः ॥
अने अमाराआश्रितजे गृहस्थाश्रमि
पुरुषतेमणे आपत्कालपड्याविनापो

(६५)

तानासमिपसंबंधविनानि जेविधवा
स्त्रीतेजेतेक्यारेयपणनस्पर्श करवी के
तां तेनोस्पर्शजेतेनकरवो ॥८१॥ श्लो-
कः ॥ नित्यंपंचमहायज्ञाःकर्तव्यागृ-
हिभिर्जनाः ॥ पूज्याश्चसाधवोभक्त्या
दानंकार्यैश्चशक्तितः ॥ ८२ ॥ अर्थः ॥
हेभक्तजनोअमाराआश्रितजेग्रहस्था
श्रमिपुरुषतेमणे नित्यप्रत्येपांचमहा
यज्ञजेतेकरवातेकियातो पोतानिश-
क्तिप्रमाणेभूतनेबलिदानआपवुं एभू
तयज्ञजांणवोतथापित्रिनुं श्राद्धकरवुं
एपितृयज्ञजांणवोतथा अग्निहोत्रकर
वो एदेवयज्ञजांणवो तथावेदनुं जेभ
णवुंभणाववुं एब्रह्मयज्ञजांणवो तथा

(६६)

अतिथिनो सत्कार करवो एमनुष्ययज्ञ
जाणवो ॥ अनेवलिपोतानोरुडो एवो
जेधर्मतेनेविषेनिष्ठावाला एवाजेभग
वाननाआश्रितसाधुपुरुष तेमनोहेते
करिनेअन्नजलादिकआपिने सत्कार
करवो अनेपोतानिशक्तिने अनुसारे
शास्त्रमांजेवुंदाननुं लक्षणकह्युंछे तेवुं
दानकरवुं ॥ ८२ ॥ श्लोकः ॥ स्वाति
प्रियपदार्थस्यपात्रेयत्स्त्रीविनाऽपण-
म् ॥ मानेर्ष्यादंभरुड्हीनंतद्दानंचाऽ
वबुद्धयताम् ॥ ८३ ॥ अर्थ ॥ हवेदा-
ननुंलक्षणकहेछे अनेमानकेतांपोता
नेसर्वथकिश्रेष्ठपणेमांनवुंनेईर्ष्याकेतां
बिजानादानादिकगुणतेनिविख्याति

(६७)

नूनसहनकरवुं अनेदंभकेतांहुंधर्मवा
लोछूं एमबिजानेजणाववानेअर्थेधर्म
नुंआचरणकरवापणुंने क्रोधइत्यादि-
कजेदोपतेमणेरहितजेमहोयंतेमएक
पोतानिस्त्रिविनाबिजुंपोताने अत्यंत
वालुंजेपदार्थतेनुसतपात्रनेविषेआप-
वुंतेदानजेते अमाराआश्रिततमोतेम
णेजाणवुं॥८३॥श्लोकः॥अहिंसयज्ञाः
पूर्तंचकार्यमाढ्यैर्गृहस्थितैः॥ पुण्यक्षे
त्रेषुदानानिविप्रसंतर्पणादिच ॥८४॥
॥ अर्थः ॥ अनेधनाढ्यएवाजेगृहस्था
श्रमिपुरुषतेमणे जीवप्राणिमात्रनिजे
हिंसातेणेरहित एवायज्ञजेतेकरवा ॥
अनेवाव्यकुवावगिचाने देवमंदिरए

(६८)

आदिकजेकर्मतेजेतेकरवुं अनेपवित्र
एवाजेक्षेत्रतेमनेविषेदांनकरवां अने
ब्राह्मणनेजमाडवातेछेमुख्यजेमांएवा
भगवाननामोटाउछवकरवा ॥ ८४ ॥
॥ श्लोकः ॥ उपायानांचतुष्कैणविना
प्राणिवधंनृपैः ॥ स्वकार्यसिद्धिःकर्त
व्याराजनीत्यामदाश्रितैः॥८५अर्थः॥
हवेबेइलोकेकरिनेराजानाधर्मकहेछेहे
भक्तजनोअमाराआश्रित जेराजातेम
णेजीविनिहिंसाविनासामदामभेदनेदं
डएजेच्यारउपाय तेमणेकरिनेराजनि
तिनेअनुसारे पोतानाकार्यनिसिद्धिजे
तेकरवि ॥ ८५ ॥ श्लोकः ॥ राजधर्मे
ष्वपिप्रोक्तंप्राणिघातवचस्तुतैः॥युद्धा

(६९)

दन्यत्रनग्राह्यंरक्ष्याश्चपितृवत्प्रजाः८६
॥ अर्थः ॥ अनेतेराजातेमणेराजधर्म
नेविषेकह्युं एवुंयपणजेप्राणिनावधरु
पीवचनकेतांमृगयाकरवि एआदिक
वचनतेजे तेरणसंग्रामविनाबिजेठेका
णेनग्रहणकरवुं केमजेयुद्धनेविषेनप्रा
णिनोवधकह्योछे पणबिजेठेकांणेन
थिकह्योएहेतुमाटे अनेपिताजेमपुत्र
निरक्षाकरे तेमपोतानिप्रजानुंरक्षणक
रवुं ॥ ८६ ॥ श्लोकः ॥ नियमेषुमदुक्ते
षुयस्ययस्यच्युतिर्भवेत् ॥ तस्यतस्य
विधातव्यंप्रायश्चित्तंयथोचितम्॥८७
॥ अर्थः ॥ हेनक्तजनोअमोतेमणेक
ह्यांजेरात्रिनाछेलापोहोरनेविषे तथा

(७०)

ब्राह्ममुहर्तनेविषेउठवुं इत्यादिकजेनि
यमतेमनेमध्ये जेनियमनोभंगथायतो
तेनियमनुंप्रायश्चित्तजेते यथाशास्त्रक
रवुं ॥ ८७ ॥ श्लोकः ॥ एतैर्मदुक्तैःस
द्धर्मैर्ज्ञानिवैराग्यसंयुतैः ॥ स्वाधिका
रानुसारेणदंभहीनंस्वनुष्ठितैः ॥ ८८ ॥
॥ अर्थः ॥ हवेएटलाथकिअनंतरजे
साधनेकरिनेभगवानजेतेतत्कालप्रस
न्नथायछे तेसाधननेत्रण्यइलोकेकरि
नेश्रीहरिजेतेकहेछे ॥ ज्ञाननेवैराग्य
तेमण्युक्तएवाने कपटेरहितजेमहोय
तेमपोतपोतानाअधिकारने अनुसारे
करिनेरुडेप्रकारे आचरणकरघाकेतां
पाल्याएवाआपूर्वमेंतेणेकह्याएवाजेरु

(७१)

डाधर्म८८श्लोकः ॥ निश्छिन्नसेवया वि
ष्णोस्तदीयानां च भक्तिः ॥ दयया सर्वभू
तेषु लोभादेर्वर्जनेन च ८९ अर्थः तथा श्री
कृष्णभगवानने श्रीकृष्णभगवाननाभ
क्तते मनिस्त्रेहे करिने निष्कपटजेमहोय
तेमसेवाकरवितथा जीवप्राणिमात्रने
विषे जेमघटे तेम दयाराखवि तथाका
मक्रोधलोभमानएआदिकदोषनोत्या
गकरवो ॥ ८९ ॥ श्लोक ॥ तत्सन्मुखी
करणतोयस्य कस्यापि देहिनः ॥ प्रसी
दत्याशुसइति ज्ञातव्यं नात्र संशयः ॥
९० ॥ अर्थः ॥ तथारुढो बोधआपिनेह
रकोइमनुष्यने श्रीकृष्णभगवान सन्मु
खकरवो आजपूर्वकयाजे सद्धर्मादिक

(७२)

आठसाधनतेमणेकरिने श्रीकृष्णभग
वानजेतेतत्कालप्रसन्नथायछे एप्रका
रेतमारेजाणवुं आमेकयुंतेमांकांइसं-
शयनथि ॥९०॥श्लोकः ॥ नृदेहंदुर्ल
भंलब्ध्वाजीवाःसदुपदेशतः ॥हर्युन्मु
खायेजायंतेतेतरंतिभवांबुधिम् ॥९१
अर्थः ॥ हवेआलोकनेविषेमनुष्यना
जन्मनिप्राप्तिनुं जेफलतेने वर्णनकर
तासतानवश्लोकेकरिने श्रीहरिजेते
केहेछे हेजक्तजनोआलोकने विषेजे
जीवबहुजन्मनेअंत्ये जगवाननिकृपा
येकरिनेपांमवायोग्य एवुंजेमनुष्यदेह
तेनेपांमिनेपछे रुडालक्षणवालासाधु
पुरुषनाउपदेशेकरिने श्रीकृष्णभगवा

(७३)

ननाआश्रितथायछे तेजीवजेतेसंसा
ररुपिसमुद्रनेतरिने श्रीकृष्णभगवान-
नाधामनेपांमेछे ॥९१॥ श्लोकः॥ चिं-
तामणिसमोज्ञेयोतृदेहोयंविचक्षणैः ॥
स्वर्गोमोक्षस्तदन्यद्वास्वेप्सितं प्राप्य
तेऽमुना ॥९२॥ अर्थः ॥ अनेविवेकि
वाजेपुरुषतेमणे आमनुष्यदेहजेतेचिं
तामणितुल्यजाणवो जेहेतुमाटेआदे-
हेकरिनेस्वर्गलोकपमायछे ॥ अनेभ
गवाननुंधामपणपमायछे॥अनेस्वर्ग-
लोकतथामोक्षथकिबिजुंपोतानेजेइष्ट
होय तेपणपमायछे ॥९२ ॥ श्लोकः॥
नवाब्धौल्लवएवाऽसौगुरुर्यस्याऽस्ति
नाविकः ॥ अनुकूलोमरुत्कृष्णस्तेनार्थि

(७४)

कोनसाधयेत् ॥ ९३ ॥ अर्थः ॥ अनेआ
मनुष्यदेहजेते संसाररूपिसमुद्रतर-
वानेविषे नावरुपछे नेजेमनुष्यदेहरु
पिनावनागुरुरुपि खेवटिया छे ने
पोतेश्रीकृष्णभगवानजे तेअनुकुलवायु
रूपछे तेमाटेमनुष्यदेहेकरिने मोक्षजे
तेकोणनसिद्धकरे सर्वजेतेसिद्धकरे ॥
९३ ॥ श्लोकः ॥ सुखंवैषयिकंयत्तद्देहेषु
निखिलेष्वपि ॥ सामान्यमस्तीतिबु
धोऽनृदेहस्थो हरिंभजेत् ॥ ९४ ॥
॥ अर्थः ॥ अनेआलोकनेविषे तुछ
एवाजेपंचविषय तेसंबंधिजे सुखछे
तेसुख जेतेगाममांरेनारांजे भुंडियां
तथा कुतरां गधेडां एआदिकजेपशु

(७५)

तेमनासमग्रदेहने विषेपण सरखुं छे
एहेतुमाटेविवेकीएवोजेपुरुषतेजेतेमनु
प्यदेहनेविषेरह्योसतोपण भगवानने
भजेकेतां विषयसंपादनकरवानाआ
ग्रहनेत्यागकरिने केवलभगवाननिउ
पासनानेकरे ॥ ९४ ॥ श्लोकः॥ काला
हितुंडपतितंदेहंचक्षणजंगुरम् ॥ वि
दिताबुद्धिमानत्रस्वार्थसंसाधयेद्रुतम्
॥ ९५ ॥ अर्थः ॥ अनेहवेतेपरमेश्वर
भजवारूपकार्यतत्कालकरवुं तेवातने
कहेछे आलोकनेविषेबुद्धिवालोपुरुष
जेतेकालरूपिजेसर्प तेनामुखनेविषेप
डेलोकेतांकालरूपि अजगरतेणेगले
लोछे एजहेतुमाटेक्षणमात्रमांनाशपां

(५६)

मवानोछेस्वभावजेनो एवोआदेहने
जांणिनेपोतानामोक्षनेतत्कालसिद्धक
रेपणतेमांविलंबनकरे॥ ९५ ॥श्लोकः॥
स्वस्ययानरदेहस्यप्राप्तिर्देवार्थितस्य
वै ॥ इयमेवकृपाज्ञेयातदीयातुविच
क्षणैः ॥ ९६ ॥अर्थः॥ अनेदेवतेमणेप
णपामवानेइछेलो एवोजेआमनुष्यदेह
तेनिजेपोतानेप्राप्तिथईछे तेजएभग
वाननिअपारदया जेतेविवेकिपुरुषते
मणेजांणवि॥९६॥श्लोकः॥लब्ध्वाऽपि
तंचतद्भक्तौनियमैर्धर्मपालने ॥ हेतुंव
दंतियेकालंप्रारब्धंवाकृपांहरेः ॥९७॥
॥ अर्थः ॥ अनेआलोकनेविषेजेपुरुष
मनुष्यनादेहनेपांमिने पणजगवान

(७७)

निभक्तिकरवानेविषे नेनियमेकरिने
धर्मपालवानेविषे सत्ययुगादिकालने
तथापोतानारुडाकर्मने अथवाभगवा
ननिकृपानेहेतुकहेछे केतांजोसत्ययुग
होयतो जभगवाननिभक्तिकराय नेध
र्मपलाय अनेजोपोतानारुडांप्रारब्ध
होयतो जपरमेश्वरभजाय नेधर्मपला
यअनेजोभगवाननि कृपाहोयतो जभ
क्तिकराय नेधर्मपलाय एमजेपुरुषक
हेछे ॥ ९७ ॥ श्लोकः ॥ अपौरुषास्तु
तेमूढा असंख्यैरपि जन्मभिः ॥ लभं
तेनैव तं कापि बंध्रस्यंते च संसृतौ ॥ ९८
॥ अर्थः ॥ तेपुरुषजेतेपुरुषप्रयत्नरहि
तछे एहेतुमाटेन पुंसकतुल्यछे अनेअ

(૭૮)

જ્ઞાનિછે અનેતેપુરુષજેતેઅગણિતજ
ન્મેકરિનેપણક્યારેય ભગવાનનેપાંમ
તોનાથિ અનેજન્મમરણરૂપજેસંસારતે
નેવિપેવારમવારનમેછે ॥ ૯૮ ॥

॥ શ્લોકઃ ॥ તસ્માદ્ભવાદ્ભિઃસતતંસ્વધ
ર્મનિયતસ્થિતૈઃ॥ઉત્સાહેનૈવકર્તવ્યાત
દ્ભક્તિઃશ્રદ્ધયાન્વિતૈઃ ॥ ૯૯ ॥ અર્થઃ ॥
તે કારણપણામાટે પોતાના વર્ણાશ્ર
મનેઘટિત નેહુંતેણેકહ્યો એવોજે ધર્મ
તેને વિપે નિયમે કરિનેરહ્યા અને
અમારા વચનનો જે વિશ્વાસ તે
પૂર્વકત્વરા તેણેયુક્ત એવા અમારા આ
શ્રિતસત્સંગિતેમણે ઉચ્છાહેકરિનેજ
શ્રીકૃષ્ણભગવાનનિ પ્રેમેસહિત નવપ્ર

(७९)

कारनिभक्ति जेतेनिरंतरकरवि॥९९॥

श्लोकः ॥ स्नानंध्यानंहरेःपूजाजपश्च
गुणकीर्त्तनम् ॥ सत्संगश्चेतिसर्वेपांष
ट्कर्माणिदिनेदिने ॥१००॥अर्थः॥ ह
वेश्रीहरिजेतेसमग्रसत्संगिने निरंतर
करवानांजेकर्मतेमनेकहेछेप्रातःकाल
मांस्नानकरवुंतथा जगवाननिमूर्त्तिनुं
ध्यानकरवुं तथाभगवाननिमानसिपू
जानेबाहरचपूजा एवे प्रकारनिपूजा
करवि अनेअष्टाक्षरमंत्रनो जपकरवो
ने श्रीकृष्णभगवानना गुणआदिकनुं
गानकरवुं ॥ अनेसतशास्त्रनेविषेक-
ह्याएवाजे सत्पुरुषतेमनोसमागमक
रवोएछोप्रकारनांकर्मजे तेअमारांआ

(८०)

श्रितत्यागिगृहिसर्वसत्संगि तैमनेनि
त्यप्रत्येकरवायोग्यछे ॥ १०० ॥ श्लोकः
॥ यावद्देहस्मृतिर्वः स्यात्स्वस्वधर्माम-
योदिताः ॥ तावन्नैते कचित्त्याज्याइ
त्याज्ञामेऽस्ति सत्तमाः ॥ १०१ ॥ अर्थः ॥
हवेपोताना आश्रितने पोतेकह्याजेध
र्मते अवश्यपालवाते वातकहेछे हेभक्त
जनोत्तमारे ज्यांसुधिदेहनि स्मृतिरहे
त्यांसुधिमेंतेणे कह्या एवाआजेधर्म ते
क्यारेयपणत्यागनकेतां निश्चेपालवा
एप्रकारनिअमारिआज्ञाछे एमतमारे
जाणवुं ॥ १०१ ॥ श्लोकः ॥ सुव्रतउ
वाच ॥ जगद्गुरोर्भगवतः साक्षात्तस्ये
तिभारतीम् ॥ सच्छास्त्रसंमतां श्रुत्वा

(८१)

तिसर्वेमुदमाप्नुवन् ॥१०२ अर्थः॥ हवे
सुव्रतरूपिजेतेप्रतापसिंहनामे राजा
प्रत्येकहेछे हेराजनूजगतनास्वामिने
समग्रऐश्वर्यतेमणेसंपन्नने अक्षरधाम
नापतिने सर्वअवतारनाअवतारिभ-
क्तिधर्मनापुत्रसाक्षात् श्रीहरि तेमनि
सतशास्त्रतेमणेप्रमाणकरि एविआप्र
कारनिजेवाणितेने मुकुंदानंदवर्णिछे
मुख्यजेमांएवासर्वेश्रीहरिनाभक्तजेते
सांभलिनेमोटोआनंदतेनेपांमताहवा
॥ १०२॥ श्लोकः ॥ एवमेवाचरिण्या
मोवयंसर्वेपिसत्यते ॥ इत्युक्तातेभग
वतेतस्मैप्रीत्याववंदिरे ॥१०३ अर्थः॥
तारपछेएसमग्रभक्तजनजेते श्रीहरि

(८२)

प्रत्येबोलताहवा हेसत्पुरुषनापति ए
वाश्रीहरेऽत्रमेसर्वेपणतमेकह्युं तेप्रका
रेवर्त्तशुंआप्रकारेकहिने तेसमग्रभक्त
जनजेतेश्रीहरितेमनेप्रीतियेकरिनेवं-
दनानेकरताहवा ॥१०३॥ श्लोकः ॥
तदाज्ञायांवर्त्तमानाःसाक्षाच्छ्रीकृष्णमे
वतम्॥ जानंतस्तेदृढंश्रित्वासर्वभावेन
भेजिरे१०४अर्थःअनेपोतानेउपदेशना
करनाराजेश्रीहरितेमनेजेसर्वअवतार
नाकारण नेसर्वनानियंतानेसर्वोपरि
अक्षरधामनापति अनादिश्रीकृष्णजां
णतासतामुकुंदानंदब्रह्मचारिछेमुख्य
जेमांएवासर्वे नक्तजनजेतेदृढपणेश्री
हरिनो आश्रयकरिने श्रीहरिनिआ

(८३)

ज्ञानेविपेनिरंतरवर्ततासतामनवाणि
नेदेहेकरिनेश्रीहरिनेसेवताहवा १०४
॥ श्लोकः ॥ नारायणमुनेर्गीतामेतां
जनहितावहाम् ॥ यःपठेच्छृणुयाद्वा
पिप्राप्नुयात्संनिजेप्सितम् ॥१०५॥
॥ अर्थः ॥ अनेतेनारायणगीतानेवि
षेकह्याजेधर्मतेमनेअनुसरिने वर्तता
एवाजेजनतेमनुंआत्यंतिकमोक्षरूपहि
तनिसंपादनकरनारिने श्रीहरितेमणे
पोतानेमुखेकरिनेकहि एविजेआना
रायणगीता तेनेजेजनभणेतथासांभ
लेअथवाबीजाने संभलावेतेजनजेते
पोतानाइष्टफलनेपांमे॥१०५श्लोकः॥
एषामहाकल्पलतामनोवांछितपूरणी

(८४)

सर्वेषांप्राणिनांसेव्यासर्वथा स्वहिता
र्थिनाम् १०६॥ अर्थःअनेपोतानामन
वांछितअर्थनिपूरणकरनारि नेकल्प
ब्रक्षनिमोटिशाखारूप आजेश्रीनारा
यणगीता तेजेतेपोतानुंहितनाइछना
राजनतेमणेसर्वप्रकारे करिनेसेववि
केतांभणवी भणाववि तथासांभलवि
॥ १०६ ॥ श्लोकः ॥ एषाहिसर्वशा
स्त्रेभ्योगीताज्ञेयागरीयसी ॥ यन्निः
सृतास्वयं साक्षान्नारायणमुखांबुजात्
॥ १०७ ॥ अर्थः अनेपोतानुंहितइछ
नाराजनतेमणे आश्रीनारायणगीता
जेतेसर्वशास्त्रथाकिनिश्चेअतिशे मोटी
जाणविजेहेतुमाटे आगीताजेतेसाक्षा

(८५)

तत्प्रत्यक्षपुरुषोत्तम नारायणनामुखक
मलथकिउत्पन्नथइछे ॥ १०७ ॥
॥ श्लोकः ॥ यआचरंतीहसनातनंश्री
नारायणेनस्वयमेवगीतम् ॥ यथाधि
कारंसततंस्वधर्मप्राप्तं हितैरेवफलंनृ
जातेः ॥ १०८ ॥ इतिश्रीसत्संगीजी
वनेनारायणचरित्रेधर्मशास्त्रेद्वितीयप्र
करणे श्रीनारायणगीतानिरूपणना
मासप्तमोऽध्यायः ॥७॥ अर्थः ॥ हेरा
जनूजेजनआलोकनेविषे पोतेश्रीहरि
तेमणेजकह्यो जेसनातनस्वधर्मतेने
जेवोजेनोअधिकार तेप्रमाणेनिरंतर
पालेछे तेजनतेमणेमनुप्यदेहनुंफल
जेतेनिश्चेपाम्युंछे ॥१०८॥ एविरित्ये

(८६)

श्रीनारायणनांचरित्रछे जेनेविषेएवो
धर्मशास्त्ररूपजेश्री सत्संगिजीवनना
मेग्रंथतेनेविषेजे बिजुंप्रकरणतेमांजे
नारायणगीता तेनेविषेसद्धर्मादिकनुं
निरूपणकरयुं एनामेसातमोअध्याय
जेतेथयो॥७॥ श्लोकः ॥ विहारिलाला
र्यनिदेशतस्तच्छिष्येन्द्र गोवर्द्धनदास
नाम्ना ॥ विधापितेयंविदुषैवटीकात्या
गारूयपूर्वाश्रमिणामनोज्ञा ॥ १ ॥
॥ अर्थः ॥आचार्यश्रीविहारिलालजि
महाराजनिआज्ञाथितेमनाशिष्येन्द्रके
तांमुख्यकोठारि गोवर्द्धनदासजितेम
णेमनोज्ञकेतां सुंदरएविआश्रीनारा
यणगीतानिटीकातेविद्वान एवात्या

(८७)

गानंदब्रह्मचारीतेमनिपासे कराविछे
॥ श्लोकः ॥ विक्रमार्कशकस्याब्देरसा
ब्धिनंदभूमिते ॥ एकादस्यांप्रबोध
न्यापूर्णयंरविवासरे ॥ इतिश्रीनाराय
णगीतासंपूर्णसमाप्ता

नाम माळा.

॥ श्रीसहजानंद स्वामिने नमः ॥
दोहा. प्रथमनमुनिजइष्टने, प्रीतेवारम
वारनारायणमुनि आदिकहुं, सातना
मनिरधार ॥ १ ॥ हरिहरिकृष्णकृष्णपुनि ॥
स्वामिनाराणनाम ॥ सहजानंदनील
कंठने, पुनिपुनिकरूप्रणाम ॥ २ ॥

(८८)

एजप्रभुनेआशरया, त्यागवैरागेजु-
क्त ॥ स्वामिनारायणभजनकरि, सं
तथयाबहुमुक्त ॥ ३ ॥ नंदनामपरम
हंसनि, नाममालकहुंसार ॥ जेनेगा
तांभवतरे, पामेसुखअपार ॥ ४ ॥ प्रे
मसहितमुनिवृंदने, चरणेनामिशिष्य
भिन्नभिन्ननामेकरि ॥ वरणवकरुमुनि
श ॥ ५ ॥ छंदमोतिदाम ॥ रामानंद
स्वामिमोटासद्गुरु, जेनेकृष्णभक्तिमांप्रे
मछेपुरु ॥ उद्धवजीयेआपधरघोश्रव
तार, जेथिहरिपांम्यातेक्षिक्षासार ॥
॥ ७ ॥ मोटाभाइरामप्रतापहरिना,
छोटाईछारामतेबुद्धीप्रविना ॥ तेना
सुतकिधाहरिनिजसुत, रघुविरअव-

(૮૧)

ધ્યપ્રસાદસપુત ॥ ૨ ॥ મોટામુક્તાનંદ
સ્વામિબુદ્ધિવાન, કવિનેતપસ્વીહૃદેહ
રિધ્યાન ॥ ત્યાગ્યુતનસુખપ્રેમિઅતિ
પુરા, સદાહરિભક્તિકરચામાંસુરા ॥
૩ ॥ નારદમુંનિ આપેધરિઅવતાર ॥
મુક્તાનંદનામેથયાનિરધાર, સપ્તસ્વર
તિનગ્રામષટરાગ ॥ સર્વેનેજાણેમુનિ
બડભાગ ॥૪ ॥ બ્રહ્માનંદસ્વામિમોટા
ગુણનિધિ ॥ જેણેછંદઆદિકવિતાકિ
ધિ ॥ ત્યાગાપંચવિષેજાંણિનેઅસાર॥
હરિનિભક્તિકરચામાંપ્યાર, નિત્યાનં
દસ્વામિમોટાજ્ઞાનવાંન, જેનેહરિભ-
ક્તિકરચાનુતાંન ॥ હરિનિઆજ્ઞાવિષે
દૃઢરયા, જેનેહરિચેવ્યાસમુનિસંમક

(१०)

या ॥६॥ भण्णाषट्शस्त्र अढारपुराण ॥
सर्वेनाअर्थनेजाणेसुजाण ॥ जेणेहरि
आगल्यवांचिकथाय, सुणिहरिआप
मगनबहुथाय ॥ ६ ॥ गोपालानंदमु
निगंभिर, पुरवनायोगीअतिसुरविर
त्यागीनेतपस्वीधरेहरिध्यान, हरिनि
भक्तिकरेबुद्धीवान ॥ ८ ॥ जाणेवेदशा
स्त्रपुराणुनाअर्थ ॥ करिश्रीमद्भागवत
टीकासमर्थ ॥ जेणेकरघुंभगवद्गीतानु
भाष ॥ अतिगुढाअर्थतेकिधाप्रकाश
॥ ९ ॥ चैतन्यानंदस्वामिसद्गुरु ॥ जे
नेहरिभक्तिमांप्रेमछेपुरु ॥ आनंदानंद
स्वामिबहुत्यागी, जेणेहरिसेवाकरि
अनुरागी ॥ १० ॥ मुकुदानंदमोटाब्र

(९१)

ह्यचारि ॥ मारुतिआपथयातनुधारि
जेणेकरिसेवास्वामिनिप्रीते, रह्याह
रिआगेहाजरशुभरिते ॥११॥ स्वयं
प्रकाशानंदभाइस्वछंद, जेने आत्म
निष्ठामहातमनोआनंद ॥ भाइरामा-
नंदमुनिएकमोटा, जेणेविषेभोग कि
धासउखोटा ॥१२॥ आत्मानंदभाई
अतिसुरवीर, सदाहरिआज्ञापाल्या
मांधीर ॥ मोटामानुभावानंदमुनिरा
ज, जेनांसतसेवाथकिसरघांकाज ॥
१३॥ अक्षरानंदमुनिबुद्धिवंत, जेने
हरियेकिधावरतालनामहंत ॥ भण्या
भजनानंदकाव्यपुराण॥ शुकमुनिशा
स्त्रवेतासुजाण ॥१४॥ आत्मानंदज-

(९२)

गवदानंदसुधीर, शिवानंदयोगानंद
गंभीर ॥ च्यारनेचरणस्वामियेदिधा
जाणिगुणवानमोटैराकिधा ॥ १५ ॥
परमानंदमोटापुराणिसंत, त्यागित
पवानभजेभगवंत ॥ निष्कुलानंदम
हासुरविर ॥ कविनेतपस्वित्यागितप
धिर ॥ १६ ॥ गुणातीतानंदजनभर
पुर ॥ मंदिरनामहंतकरघाजाणिसुरा ॥
त्यागीतपस्वीभजनमांपुरा ॥ सर्वेसंत
एकबिजाधिसुरा ॥ १६ ॥ आतोकह्या
सद्गुरुसौत्रभिराम ॥ हवेकहुबिजाम्
नियुंनांनाम ॥ कैवल्यानंदमुनिवरमो
टा, जेणेविषेभोगकिधासौ खोटा ॥
कृपानंदसंतमाहाविग्यानी, सदात्या

(९३)

गवैराग्यवंतअमानि ॥ १८ ॥ कृष्ण-
नंदमोटासमाधिवान, अहोनिशराखे
अंतरहरिध्यान ॥ कृष्णनंदविजागुरु
थइफरे, कृष्णनंदत्रिजावातुरुडिकरे॥
॥ १९ ॥ बेउकपिलेश्वरानंदछेनाम,
एकशास्त्रवेतानेविजाअकाम ॥ कल्या-
णानंदमंडलनाश्रधिश, केशवानंदछे
त्रणमुनीश ॥ २० ॥ करुणानंद क-
हावेनाम ॥ कानडानंदअतिनिष्का-
म ॥ कौशिकानंदकहावेएक, कव्या-
नंद गायहरिगुणनेक ॥ २१ ॥ कै-
वल्यानंदविजाएकसंत, कानडानंद-
दविजाबुधिवंत ॥ खगेशारूदानंदगु-
णजाण, खलदमनानंदसंतप्रमाण॥

(९४)

॥२१॥ गणेशानंदअतिबुद्धिमंत, गु
रुतमानंदभजेभगवंत ॥ रूडागोलोके
श्वरानंदस्वच्छंद, भजेनित्यप्रगटप्रमा
णगोविद ॥२२॥ गोपालानंदबिजाछे
त्यागि, गोपालानंदत्रिजाबडभागि॥
गोविदानंदमोटाएकध्यानि, गोविदा ;
नंदबिजानिर्मानि ॥२३॥ गोविदानं
दत्रिजातेपुराणि, चोथानेलिजेगवैया
प्रमाणी ॥ गोतितानंदबेउनिर्मानि,
गोपीशानंदरूडाएकध्यानि ॥ २४ ॥
गिरिधरानंदगदाधरानंद, गोवरधना
नंदअधिकस्वच्छंद ॥ गुलाबानंदप्रेमी
अतिपुरा, रूडागोविदप्रसादानंदसु
रा॥२५॥ घनशामानंदमुनिबहुक्षेम,

(९५)

जेनेसंतसेवाकरयानुंनेम ॥ चैतन्यानं
दबिजाछेएक, चिदाकाशानंदराखेह
ढटेक ॥२६॥ चिद्रूपानंदमोटाध्यानि
कावे, हरिनिलिलाअहोनिशगावे ॥
मोटासंतचिन्मयानंदउदार, हरिनि
वातुंकरयामांप्यार ॥२७॥ चतुर्व्यहा
नंदधरेहरिधान, चतुर्भुजानंदभजेभ
गवान ॥ चतुर्वेदानंदप्रभुप्रदसेवे, चि
दानंदलहेरिहरीनामलेवे ॥२८॥ चतु
रार्तमानंदमुनिबडभागि, चक्रधरानं
दमुनिवरत्यागि ॥ जिज्ञासानंदतेजि
त्याअनंग, जिष्णवानंदराच्याहरिरंग
॥२९॥ जगन्नाथानंदमुनिएकध्यानि,
जगन्नाथानंदबिजानिर्मानि ॥ जगत

(९६)

पावनानंदसंतसुजाण, जगदीशानंद
भणेलपुराण ॥३०॥ जगतखंडानंद
छेपरमपवित्र, जयदेवानंदसकलजन
मित्र ॥ जयानंदभक्तिभजनमांपुरा,
जनार्दनानंदसाधुजक्तसुरा ॥ ३१ ॥
जगदेवानंदधर्मनवचुके, जगतप्रका
शानंदनेमनमुके ॥ जगतकारणानंद
छेरुडायोगी, जोतिपानंदसदायनि
रोगि ॥३२॥ दोहा॥ कहतवर्गिसंतना,
नामअनोपमसार ॥ एकएकगुणजुतव
रणवुं, थायनहिविस्तार ॥१॥ तद्गुपा
नंदमहामुनि, भक्तिनिष्ठदयाल॥तुरी
यातितानंदशुभ, तत्त्वानंदविसाल॥२
तमोहरानंदमहामति, त्यागानंदमुनि

(९७)

च्यार ॥ एकगवैयागुणनिधि, बिजा
भजनीअपार ॥३॥ त्रिजाध्यानिशुभ
मति, चोथाशांतसरूप ॥ तपसानंद
एकत्यागिअन्य, तपसानंदअनुप ॥४॥
॥ चोपाई ॥ देवानंदगवैयाउदार, दे
वानंदकवीबिजासार ॥ देवदेवानंददु
खहारि, देवकृष्णानंदसुखकारि ॥५॥
दहरानंदछेशास्त्रिसुजाण, दयानंदते
त्रेण्यप्रमाण ॥ एकभजनिनेबिजाध्या
नि, त्रिजासंतअतिनिरमानि ॥ ६ ॥
बालयोगीदामोदरानंद, संतदयाला
नंदस्वच्छंद ॥ दृष्टप्रकाशानंदमंडलेश,
दित्यानंदमुनिशुभवेश ॥७॥ देवेशा
नंदपरमसुजाण, दुरमर्षणानंदप्रमा

(९८)

ण ॥ दुर्लभानंदछेहरिदास, दुष्टदम
नानंदप्रकाश ॥ ८ ॥ धिरानंदतेदोय
गंभीर, एकत्यागिबिजाध्यानिधिर ॥
धर्मानंदवेउनांनाम, एकभजनीबिजा
निष्काम ॥ ९ ॥ रुडाधर्मात्मानंदत्या
गी, धामानंदमुनिबडभागि ॥ धर्मप्र
काशानंदगंजिर, रुडाधरणिधरानंद
धिर ॥ १० ॥ धर्मधरानंदध्याननिष्ठ,
धर्मसिधानंदमुनिशिष्ट ॥ ध्यानानंद
नाममुनिदोय, एकध्यानिधिजाकवि
सोय ॥ ११ ॥ धुरवानंदधरेहरिध्यान,
रुडाधृतात्मानंदअमान ॥ नरनाराय
णानंदउदार, जेणेविषेनेजाण्याअसा
र ॥ नरोत्तमानंदशुभगुणजाण, भण्या

(९९)

श्रीमद्भागवतपुराण ॥१२॥ रुडात्या
गीनारायणानंद, नरहरियानंदस्वच्छं
द ॥ नरानंदछेबेउनांनाम, एकध्यान
बिजागुणधाम ॥१३॥ नृसिंहानंदवै
रागवान, करेभक्तिधरेहरिध्यान ॥ नि
ष्पापानंदसुटेक, निर्मछरानंदछेएक
॥१४॥ रुडानिर्मानानंदछेदोय, एक
लैयागुरुबिजासोय ॥ निरन्नमुक्तानंद
पुराणि, जेणेविद्यासफलकरिजाणि
॥१५॥ संतनिर्गुणानंदछेबेउ, एकमो
टानानाबिजातेउ ॥ निरसंदेहानंदछे
नाम, निजबोधानंदअकाम ॥ १६ ॥
रुडानिःस्वादानंदउदार, लख्याग्रंथ
प्रभुनाअपार ॥ निरविघ्नानंदसुधीर,

(१००)

निरविशेषानंदगंभीर ॥१७॥ एकनिष्कामानंदछेमोटा, बिजानिष्कामानंदतेछोटा ॥ संतनिस्प्रेहानंदतेध्यानिरपेक्षानंदनिरमानि ॥ १८ ॥ एकनीयमानंदगुणधाम, बिजानिमानंदनिष्काम ॥ निरालंबानंदभंडारि, निरमोहानंदसुवीच्यारि ॥१९॥ निरलोभानंदमुनिबेउ, एकध्यानबिजागुरुतेउ ॥ निरदोषानंदपवित्र. निर्द्वंद्वानंदजनमित्र ॥२०॥ बेउनीलकंठानंदगंभीर, एकसांतबिजाधानिधीर ॥ निरविकारानंदत्रण्यनाम, एकध्यानबिजानिष्काम ॥२१॥ त्रिजातपसवीएत्रण्यप्रमाण, निजानंदछेएकसुजाण

(१०१)

त्रण्यनामनिरंजनानंद, तेमांएकतो
आपेस्वच्छंद ॥२२॥ बिजामोटासमा
धीवान, त्रिजानित्यधरेहरिध्यान ॥
एकनिर्मलानंदउदार, भक्तिवानहरि
संघप्यार ॥२३॥ निवृत्यानंदसंतद
याल, निवृत्यानंदविशाल ॥ एतोक
पातवर्गिसंत, एनागुणनोनआवेअंत
॥२४॥ दोहा ॥ कहुपवर्गिसंतनां, ना
मअनोपमसार॥ एकबिजाथिआकरा
शुभगुणनाभंडार ॥ १ ॥ परमानंदए
नामनो, च्यारसंतजनमित्र॥ तेमध्ये
एकसोरठी, बिजापूरविपवित्र ॥२॥
त्रिजाजिरणगढतणा, निवासिबुद्धीवं
त॥ चौथारहिवरताल्यमां, नित्यभजे

(१०२)

भगवंत३चोपाई परमेश्वरानंदतेप्रोमि
परमसिद्धानंदशुचनेमि॥परमज्ञानानं
दनिष्काम,जेनेरिझ्याअतिघनशाम४
रूडापरमदयानंदसार, परमप्रकाशा
नंदउदार॥ परमसंतोसानंदविसाल.
परमधर्मानंददयाल ॥५॥ त्रैण्यपरम
चैतन्यानंद,एकमोटातेमध्येस्वच्छंद ॥
विजानानासुबुद्धीकैये, त्रिजागुरुप्रमा
णिलैये ॥ ६ ॥ परमहंसानंदतेदोय,
एकमोटाछोटाबिजासोय॥ परानंदते
संतप्रमाणि, रुडापवित्रानंदपुराणि॥
७॥ पतितपावनानंदतेएक, जेनेसत
संगनीद्रढटेक ॥ परवतानंदसंततेत्या
गि ॥ पद्मनाभानंदबडभागि ॥८॥ पर

(१०३)

मात्मानंदसुधरि, पितांबरानंदगंभीर
पुरुषोत्तमानंदसुजाण, जेनेश्रीजीवा
लाजेमप्राण ॥९॥ प्रसादानंदपुराणि
कैये, प्रजेशानंदशुभगुणलैये ॥ पुरु
षानंदपरमपवित्र, पुरातनानंदजनमि
त्र ॥१०॥ प्रेमानंदगर्वैयाभारी, गाइ
राजिकरचासुखकारि ॥ रागरागनां
किरतनकिधां, जेनेहरियेचरणउरदि
धां ॥ ११ ॥ प्रबोधानंदपरमउदार,
प्रतोसानंदपुराणिसार, प्रभुतानंदत्र
प्यप्रमाणि, एकशास्त्रिबिजातेपुराणि
१२ ॥ त्रिजापुर्विप्रभुतानंद, एकप्रभ
वानंदस्वच्छंद ॥ बेउप्रज्ञानंदप्रमाण,
एकमोटाछोटाबिजाजाण ॥१३॥ पु-

(१०४)

रणानंदमाहांतपुनित, जेनेश्रीहरिमां
वउप्रित ॥ पुरणानंदविजाबेउ, एक
त्यागिध्यानिबिजातेउ ॥ १४ ॥ प्रका
शानंदप्रेमीपुरा, प्रद्युमनानंदसंतसु
रा ॥ प्रज्ञानंदतेदोयअमान, एकध्या
निबिजागुणवान ॥ १५॥ प्रसन्नात्मा
नंदएनाम, त्रेण्यनोखानोखागुणधाम
एकत्यागितपस्वउदार, बिजाध्यानि
त्रिजाप्रेमिसार ॥ १६ ॥ एकचोथाप्र
भुतानंद, ध्याननिष्ठभजेगोविंद ॥ प
रमकैवल्यानंदप्रमांणि, बद्धीनाथानंद
पुराणि॥१७॥ बलदेवानंदबहुग्यानि,
बालकृष्णानंदतेध्यानि ॥ बालमुकुदानं
दप्रविण, जेनुमनहरिमांथयुंमिण ॥

(१०५)

१८ ॥ बुद्धानंदअतिबुधिमानं, बेउब
लभद्रानंदनिदानं, भक्तिप्रियानंदभ-
क्तिकरे, भक्तीशानंदहरिउरधरे॥१९
भक्तवल्लभानंदगंभीर, भक्तवसलानंद
सुधीर ॥ रुडासंतभक्तेश्वरानंद, एतो
ओछवीयाछेस्वछंद ॥ २०॥ संतभागे
श्वरानंदसार, भद्रानंदतेपरमउदार॥
भूधरानंदपरमविवेकिं, भूषणानंदसं
तसुनेकि ॥ २१॥ भूमानंदपुराणिदोय
करेभक्तिहरिनिसोय ॥ रूडाभास्क-
रानंदअनुप, भावानंदते शांतस्वरूप
॥ २२॥ भोलानंदभलासंतथया, जे
नेहास्यवचनहरियेकया ॥ एकभगव
दानंदतेत्यागि ॥ जेनेलगनिहरिसंग

(१०६)

लागि ॥ २३ ॥ मुकुंदानंदमाहामुनि
राजः मुक्तिदानं नांसरचांकाज ॥ रु
डामुक्तत्मानंदसंत, मुक्तनाथानंदबु
द्धिवंत ॥ २४ ॥ संतमुनिश्वरानंदधीरा
करेभक्तिजनजनगंभीर ॥ माधवानंदमु
निवरबेउ, त्यागितपसिभजनरततेउ
॥ २५ ॥ मंजुकेशानंदतेपंडीत, रुडा
गुणेकरिनेमंडीत ॥ जेणेकिधाछे भा
षानाग्रंथ, किधांकिरतनमोक्षनोपंथ
॥ २६ ॥ मधुसुदनानंदछेएक, माहाप्र
सादानंददृढटेक ॥ मनोहरानंदत्यागि
सारा, माहाविर्यानंदजनप्यारा ॥ २७ ॥
मायातीतानंदबेउनाम, जक्तीआदि
रूडागुणधाम ॥ मायाजितानंदेमाया

(१०७)

जिति, मानदानंदनिशुभनिति ॥ मु
कुंदप्रसादानंदसुजाण, मंगलानंदप
रमप्रमाण ॥ २८ ॥ दोहा ॥ कहीदा
रूयांपंचवर्गिना, कंचितनामउदार ॥
बिजांनामअनंतछे, गणतांनावेपार॥
१ ॥ उपरअक्षरबहुरया, तेनांकहुंशु
भनाम ॥ जेनेसुणतांभवतरे, पामेप्र
भुनुंधाम ॥ २ ॥ योगानंदमोटामुनि,
कयाप्रथमसुभरित ॥ योगानंदनामए
क, गुणिगवैयापुनित ॥ ३ ॥ योगेश्व
रानंददृढमति, त्यागितपस्वीउदार ॥
योगसिधानंदआकरा, श्रीहरीसंगब
हुप्यार ॥ ४ ॥ योगनाथानंदप्रेमीसत,
यज्ञानंदअनुप, यज्ञपुरुषानंदनित्य॥

(१०८)

भक्तिरतसुखरूप ॥ ५ ॥ युक्तानंदमुनि
त्रप्यमां, एककांनविसार ॥ बिजासं
तहलारना, त्रिजाडंठाविउदार ॥ ६ ॥
रागधोल ॥ चोपाइ ॥ रमाकांतानंद
संतसारारे, रघुनाथानंदजनप्यारारे
रामानुजानंदघणुओपेरे, राघवानंद
वचननलोपेरे ॥ ७ ॥ बिजाराघवानंद
बेरमतारे, रमेषानंदनेहरिगमतारे ॥
रामकृष्णानंदगुणवानरे, रामरत्नानंद
सुखदानरे ॥ ८ ॥ रुडाराधेश्वरानंद
त्यागिरे, रामचंद्रानंदबडभागिरे ॥
राधाकृष्णानंदविवेकिरे, करे यातुहरि
नीतेनेकीरे ॥ ९ ॥ रूडालक्ष्मणानं
दसुजाणरे, भक्तिमानपुराणिप्रमाण

(१०९)

रे ॥ लक्ष्मीनारायणानंद विशालरे,
लोकनाथानंददयालरे ॥ १० ॥ वासु
देवानंदत्रैण्यजाणोरे ॥ तेमांएकनेम
हांतप्रमाणोरे ॥ बिजात्यागिअतिबु
द्धीवानरे, त्रिजाग्रंथलखेधरेधानरे ॥
११ ॥ वामनानंदसंतअकामरे, वैकुं
ठानंदभक्तिनाधामरे ॥ वैराग्यानंदसं
तछेचाररे, कहुनोखानोखानिरधाररे
१२ ॥ एकभणियाअनुपपुराणरे, बि-
जाध्यानिरूडागुणजाणरे ॥ त्रिजाभ
क्तिजननमांछेपुरारे, चोथात्यागपा-
ल्यामांयसुरारे ॥ १३ ॥ बेउवेदांतानंद
प्रमाणिरे, एकध्यानिनेबिजापुराणि
रे ॥ रूडावेणुधरानंदसंतरे. वल्लभा

(११०)

नंदतेबुद्धिवंतरे ॥ १४ ॥ एकविश्वास
चैतम्यानंदरे, वरदानंदशांतस्वच्छंदरे
रुडाब्रजेश्वरानंदयोगिरे, विर्यानंदते
परमनिरोगिरे ॥ १५ ॥ ब्रजानंदनामे
त्रैण्यक्यारे, तेमांएकगवैयाथ्यारे ॥
बिजाजीरणगढनानिवासिरे, त्रिजा
वरतेजगथिउदासिरे ॥ १६ ॥ विधात्रा
नंदसंत विग्यानिरे, बेविश्वरूपानंद
ध्यानिरे ॥ विश्वनाथानंदसुजाणरे, ए
नागुणनानथायवखाणरे ॥ १७ ॥ विज
यात्मानंदपंडितरे, त्याग वैरागेकरि
मंडितरे ॥ रुडाविजयानंदतेसारारे,
विशुधानंदपंडीतप्यारारे ॥ १८ ॥ बेउ
विज्ञानानंदसुनामरे, तेमांएकतोग्या

(१११)

निअकामरे ॥ बिजामंडलाधिशपुरां
णीरे, वलिगानविद्याशुभजांणीरे १९
विरक्तानंदगुणनाभंडाररे, विचारा
नंदपरमउदाररे ॥ विशुद्धात्मानंदवि
वेकीरे, भण्यापुराणविद्याविषेकीरे २०
विदेहानंदनेहरिप्याररे, विवेकानंद
संतछेसारारे ॥ विश्वेशानंदशांतस्वरू
परे, विश्वासानंदबेउअनुपरे ॥ २१ ॥
विशालानंदबेउकहावेरे, नित्यप्रेमेह
रिगुणगावेरे ॥ मोटावैभवानंदउदाररे
जेणेसेव्याप्रगटसुखकाररे ॥ २२ ॥
बिजावैभवानंदछेबेउरे, रुडासंतत्या
गिघणातेउरे ॥ व्यापकानंदसंतछे
च्याररे, कहीसंभलावुंगुणअनुसाररे

(११२)

॥ २३ ॥ एकमोटासमाधिवानरे,
राखेअंतरमांहरिध्यानरे ॥ जेणेविप्र
नोसुतजीवाड्योरे, एकवणीकनोकष्ट
मटाड्योरे ॥ २४ ॥ बिजामंडलीले
ईनेफेरेरे, बहुजीवुंनेउपदेशकरेरे ॥
बिजाध्यानजननाभंडाररे, चोथा
गायहरिगुणसाररे ॥ २५ ॥ वृहद्रूपानं
दसुविवेकिरे, विश्रामानंदनिदृढनोकिरे
विश्वकसेनानंदविद्यानंदरे, रुडावि
शिष्टानंदस्वच्छंदरे ॥ २६ ॥ शतानंदस
माधिवालारे, शंकरानंदपरमदयाला
रे ॥ शांतआत्मानंदस्वच्छंदरे, शांतगु
णानंदसुखकंदरे ॥ २७ ॥ एकशांता
नंदमोटाग्यांनिरे, बिजाशांतानंदत्या

(११३)

गिध्यांनिरे ॥ त्रिजाशांतानंदतपधा
मरे, चोथाशांतानंदअकामरे ॥२८॥
पांचमानेप्रभुजीमांप्याररे, छठाकी
र्तनगायउदाररे ॥ शिवानंदशास्त्रीपे
लाकयारे, बिजाच्यारकेवानातेरयारे
॥२९॥ तेमांएकओछवियापुरांणीरे,
बिजाजुनाघडीएधांणरे॥ त्रिजासांक
लीवालातेध्यानिरे, चोथारमतारहे
निरमानिरे ॥३०॥ श्रीगुरुचरणरता
नंदरे, मोटासंतत्यागिसुखकंदरे॥श्री
निवासानंदसुखटेकरे, श्रीधरानंदजा
णेविवेकरे ॥३१॥ श्वेतवैकुंठानंदसुजा
णरे, श्वेतप्रकाशानंदप्रमाणरे ॥ श्वेत
द्वीपानंदरुडासंतरे, शंखधरानंदबुद्धि

(११४)

वंतरे ॥३२॥ शुक्रानंदमुनिवरसाररे,
शुद्धआत्मानंदउदाररे ॥ शुद्धज्ञानानं
दअगहारीरे ॥ शुद्धआत्मानंदबिजा
भारिरे॥३३॥ दोहा ॥ शेषानंदएकसं
तशुभ, सत्यानंदमुनिदोष ॥ एकपु
राणिमाहामति,बिजाभजनिजोय३४
सत्यस्वरूपानंदएक, संतअतिबड
भाग ॥ सत्यात्मानंददृढमति, पाले
त्यागवैराग्य३५सत्येसुरानंदसंतएक,
ज्ञानवैरागेजुक्त ॥ सदानंदएकमहा
मुनि,थयासंसारथिमुक्त३६छंदमोति
दाम॥ सदानंदबिजातेजित्याअनंग,
राच्याहारिभक्तिभजननेरंग ॥सर्वेश्वरा
नंदसदानिर्दोषि,सर्वेश्वरानंदबिजाते

(११५)

संतोषि १ संतोषानंदरुडा एकसंत, संतो
ष्यानंदविजावृद्धिवंत ॥ सनातनानंद
मोटासंत एक, सनातनानंदविजादृढ
टेक ॥ २ ॥ सच्चिदानंदसमाधीवांन,
सदाहरिभजनकर्यानुंतान ॥ सगुणा
नंदपुराणिसार, सदगुणानंदसंत उ-
दार ॥ ३ ॥ रुडासज्जनानंददोयकहा
वे, प्रेमेनित्यश्रीहरिनागुणगावे ॥ स
वित्रानंदसकलजनमित्र, सन्यासानं
दतेपरमपवित्र ॥ ४ ॥ सर्वज्ञानंदत्यागित
पधाम, हृदेमांराखेसदाघनशाम ॥
रूडासर्वनिवासानंदसुजाण, भलास
र्वप्रकाशानंदप्रमाण ॥ ५ ॥ स्वरूपा
नंदमोटा एकसंत, समाधिनिष्ठसदा

(११६)

बुद्धिवंत ॥ स्वरूपानंदविजातेपंडीत
त्रिजातेत्यागवैरागेमंडित ॥ ६ ॥ रुडा
सर्वदेवानंदसुखदान, सांख्यानंदप्रेमे
भजेभगवान ॥ बेउसोमप्रकाशानंद
प्रमाण, मोटाएकमांहांतविजातेसु
जाण ॥ स्वयंप्रभवानंदशांतस्वरूप,
सुन्यातीतानंदपुराणिअनुप ॥ सुखा-
नंदच्यारेनोखानोखानाम ॥ प्रेमेभजे
हरिसर्वेत्तपधाम ॥ ८ ॥ सुखप्रकाशा
नंदशास्त्रिस्वछंद, सुखदातानंदभजे
गोविंद ॥ सुखरूपानंद सलुणासंत,
सुपर्णानंदमंडलनामाहंत ॥ ९ ॥ सु
कृत्यात्मानंदसदासुबुद्धि, सुधर्मानंद
क्रियाकरेसुधी ॥ सदासुप्रकाशानंद

(११७)

सुरविर, सुभद्रानंदतेगुणगंजीर॥१०
सुरेश्वरानंदभजेघनशाम, सुबोधानं
दसदायश्चकांम॥ सुपज्ञानंदनजनमां
पुरा, सुदर्शनानंदत्यागिबहुसुरा॥११
सुर्षानंदसंतंमंडलनामोटा, जेणेविषे
भोगकिधासउखोटा ॥ सुकर्मानंदने
श्रीहरिप्यारा, सुदेवानंदत्यागिसंत
सारा ॥ १२ ॥ सत्यप्राक्रमानंदसंत
गंभीर, रुढासुव्रतानंदसंतछेधीर ॥
संतसहिभवानंदतेसार, सिद्धअर्थानं
दअधिकउदार ॥ १३ ॥ हरिहयानंद
त्यागिभक्तीमांन, हंसानंदप्रेमेभजेन
गवान ॥ हरिप्रसादानंदबेउछे नाम,
'एकभक्तिवानबिजाधर्मधाम ॥ १४॥

(११८)

साधुहरिनारायणानंदउदार, हरिया
नंदबेउभजेकरतार ॥ हरिवल्लभानंद
भक्तसुधीर, हरिकृष्णानंदतेगुणगंभीर
१५॥ हरिभजनानंदनामछेबेउ, हरि
निभक्तिकरेदृढतेउ ॥ हरिनाम नंदबे
उसंतसार, बेउनेश्रीहरिमांबहुप्यार
॥१६॥ हरिदर्शनानंदमंडलफेरे, हय
ग्रिवानंदहरिनेहेरे ॥ हरिप्रतापानंदने
हरिवाला, हरिगोविंदानंदपरमदया-
ला ॥१७॥ त्यागिरूढासंतहिरण्यग-
र्भानंद, प्रचुनिवातुकरेसुखकंद ॥ क्ष
मानंदकृष्णभजनमांक्षेम, क्षेत्रज्ञानंद
पालेशुभनेम ॥ १८ ॥ त्रिगुणातीता
नंदबुद्धीवान, त्रिक्रमानंदभजेसुखदा

(११९)

न ॥ त्रिविक्रमानंदत्यागी एकसारा,
क्रिविक्रमानंदविजाजनप्यारा ॥१९॥
ज्ञानवल्लभानंदत्रैण्यकहावे, त्रण्येसा
धुशीलहरिगुणगावे ॥ ज्ञानप्रकाशा
नंदसंतपुराणी, ज्ञानस्वरूपानंदशा
स्त्रिप्रमांणि ॥२०॥ ज्ञानानंदसंतध्या
निबहुमोटा, ज्ञानानंदभक्तिवालाएक
छोटा ॥ ज्ञानानंदत्रिजागवैयासार,
जेणेकिधांकिर्तनछंदउदार ॥२१॥ अ
क्षरात्मानंदतेश्रात्मस्वरूप, अक्षरनि
वासानंदसंतअनुप ॥ अक्षररूपानंद
तेआपस्वछंद, अक्षरपुरुषानंदसदा
यआनंद ॥२२॥ रूडाअक्षरातीतानंद
उदार, अक्षयात्मानंदभजेकरतार ॥

(१२०)

अद्भुतानंदबेउनांनाम, रुडारुडागुण
तणाछेधांम ॥ २३ ॥ तेमां एकमोटाधो
लेरानामाहांत, बिजात्यागिभजनित
पस्विशांत ॥ अवधुतानंदमोटा अवधु
त, रुडाअचलानंदसंतसपुत ॥ २४ ॥
अचित्यानंदछे त्रैण्यउदार, त्यागतप
ध्यानतणाभंडार ॥ अनंतानंदछे बेउ
अलोभ, देखिरुडाविषेपांमेनहिक्षोभ
२४ ॥ अमृतानंदआनंदीसंत, अमरे
श्वरानंदछेरुडागुणवंत ॥ अशोकानं
दसदायअशोक, अजन्मानंदछे आ-
त्मावलोक ॥ २५ ॥ अनुपमानंदबेउ
सुवीचारि, एकमंडलेशबिजाछेमंडा
री ॥ अनीरुद्धानंदबेउअनुभवि, वातु

(१२१)

करेश्रीहरिनिनित्यनवि ॥२६॥ अनु
भवानंदछेएकविग्यानि, अनुभवानंद
बिजानिर्मानि ॥ अच्युतानंदबेउसंत
सारा, अभेवानंदछेपरमउदारा ॥२७॥
अखंडानंदमोटातपवान, अखंडानंद
छोटासुखदान ॥ अभेदात्मानंदबेउछे
पवित्र, अरुपानंदबेउजनमित्र ॥२८॥
अव्ययात्मानंदबेउनांनांम, अमूर्ता-
नंदअतिनिष्काम ॥ अमोघानंद छे
च्यारअनुप, तेमांएकशास्त्रवेतासुख
रूप ॥२९॥ बिजामंडलेशरुडागुणधाम
त्रिजाधरेधानचोथाअभिराम ॥ अति
प्रकाशानंदज्ञानगंभीर, अविनाशानं
दभलासुरवीर ॥ ३० ॥ अखिलब्रह्मां

(१२२)

डेश्वरानंदउदार, अखिलात्मानंद ते
गुणभंडार ॥ अजित्यानंदजगतथिउ
दास, अष्टावक्रानंदभजेअविनाश ॥
३१ ॥ अखिलआधारानंदआनंदकंद
अव्ययानंदतेआपस्वच्छंद ॥ अद्विता
नंदनामेत्रैण्यकैये, नोखानोखागुणस
र्वेनालैये ॥३२॥ अजपानंदरुडागुण
धाम, अपारानंदअतिनिष्काम ॥ अ
हिहंत्रानंदकामादिनाअरि, अवदा-
तानंदभजेनित्यहरि ॥३३॥ आज्ञानं
दभक्तितणाभंडार, आनंदानंदबिजा
एकसार ॥ आत्मानंदशास्त्रवेतागुण
निधि, आदितानंदेतेभक्तिकिधि ॥
३४॥ आधारानंदबेउनांनाम, तेमां

(१२३)

एकशिल्यवेतागुणधाम ॥ बिजातेत्या
गिभजेभगवान, आकाशानंदसदाय
अमान ॥३५॥ अछेद्यानंदतेआत्मा
स्वरूप, रूढाअनघानंदअनघअनूप
अतीद्रीयानंदभजे करतार, अनिर्दे-
शानंदअनोपमसार ॥३६॥ अनिला
त्मानंदअतिबुद्धीवंत, अगगह्यानंदभ
जेनगवंत॥अप्रमेयानंदरूढागुणवान
त्यागिनेतपस्वीधरेहरिध्यान३७सोर
ठा॥इशानंदसुखरूपविद्यावीनयजुतदृ
ढमति॥इश्वरानंदअनूप, बेउअधिक
बुद्धिवानछे॥ऋषभानंदगंभीर, बेउमु
निवरनांनामशुभ॥ एकसदातपधीर,
बिजात्यागवैराग्यजुत ॥२॥ ऋषिके

(३२४)

शानंदसंत, भक्तिभजनानित्यनित्यक
रे ॥ उजासानंदअतंत, निर्मानिनि
ष्कामिरहे ॥ ३ ॥ उत्तमानंदसुजाण,
कविपुराणिगुणनिधि ॥ उदारानंदप्र
माण, प्रेमेसाहितहरिभक्तिकरत॥४॥
उपेद्रानंदउदार, उरराखेहरिभ्याननि
त्य ॥ उरुक्रमानंदसार, प्रगटप्रभुमां
प्रेमरत ॥५॥ दोहा ॥ हरिनाकरेलजे
दाससंत, कहुसंक्षेपेतेह ॥ प्रथमथया
रामदासजी, नारायणदासजिएह ॥
शास्त्रपुराणप्रवीणशुभ, माधवदास
सुजाण॥ संतमनोहरदासजी, सेवादा
सप्रमाण॥७॥ सोरठा ॥ घनशांमदा
सगंभीर, कृष्णचरणदासनामशुभ॥ मो

(१२५)

हनदाससुधिर, वासुदेवचरणदासजी
॥८॥ बलरामदासअनुप, तेमपुरुषो
त्तमदासजी ॥ गोपालदाससुखरूप,
हरिचरणदासदृढमति ॥९॥ निरंजन
दासउदार, शुभनरोत्तमदासएकवा
लमुकुंददाससार ॥ धर्मवल्लभदासशु
भ ॥१०॥ गोविंददासजीजेह, जग
नाथदासशुभमति ॥ कृष्णवल्लभदास
तेह, कृष्णभक्तिरतदृढमति ॥११॥ एह
आदिकसंतबहुदास, श्रीहरिकिधाआ
प॥विशसंतनांनामकहि बिजाराख्या
अमाप ॥१२॥ श्रीहरिआपप्रसनथइ
दासनोचलव्योराह ॥ नंदनांमपुरांथ
यां, दासनोनावेथाह ॥१३॥सन्यासी

(૧૨૬)

માહારાજના, આશ્રિતછેજેહજેહ॥સં
ક્ષેપકરિવરણવું, સરસ્વતિનામેતેહ
॥૧૦॥ ચોપાદ્ય ॥ દેવાનંદરૂડાસરસ્વ
તિરે, જેવિહરિમાંહેનિત્યમતિરે ॥ શં
કરાનંદશાંતસ્વરૂપરે, કેશવાનંદપર
મઅનુપરે॥૧૧॥ જ્ઞાનાનંદતેગુણનાધા
મરે, બ્રહ્માનંદઅતિનિષ્કામરે ॥ પુર
ણાનંદનેછેપ્રભુમાંપ્યારારે, નિત્યાનંદ
જગતથિરેન્યારારે ॥૧૨॥ પદ્મનાભાનં
દસંતસુજાંણરે, જેનેવાલાહરિજેમપ્રા
ણરે ॥શ્રીધરાનંદભક્તિમાંસુરરે, શિવા
નંદભજનમાંભરપુરરે ॥૧૩॥ વામના
નંદવચ્ચાપ્યાજેવારે, કૃષ્ણાનંદકરેકૃષ્ણ
સેવારે ॥ વાસુદેવાનંદતપધામરે, અનં

(१२७)

तानंदत्यागिअकामरे ॥१४॥ सिद्धानं
दतेरूडासंन्यासिरे, सदानंदजगथि
उदासिरे ॥ कह्यासंन्यासिश्रीजीनाए
हरे, कहुब्रह्मचारिपरमसनेहरे॥१५॥
मुकुंदानंदमोटेराकह्यारे, अखंडानंद
शुभमतिथयारे ॥ जयरामानंदशुभवर
णिरे, वैकुण्ठानंदनिरुडीकरणिरे॥१६॥
वासुदेवानंदसुजाणरे, तेतोऽज्ञणीया
छेशास्त्रपराणरे ॥ आनंदानंदवर्णिपु
राणिरे, गोविदानंदवणिप्रमांणीरे१७
वर्णिआत्मानंदतेबेउरे, एकपुरुषोत्त
मानंदतेउरे ॥ विष्ण्वानंदवणितेसाररे
नारायणानंदपरमउदाररे॥१८॥ गीरि
धरानंदरूडावर्णिरे, माधवानंदबेउसु

(१२८)

कर्णारे ॥ रुडारणछोडवर्णिअनुपरे,
रामचंद्रानंदसुखरूपरे ॥ १९ ॥ त्रिक
मानंदवरणी सुटेकरे, ऋषानंदभजनक
रेनेकरे ॥ रामकृष्णानंदहरिभजेरे, वा
मनानंदविषेनेतजेरे ॥ २० ॥ हरिकृ
ष्णानंदब्रह्मचारिरे, केशवानंददृढव्रत
धारिरे ॥ परमात्मानंदसुधीररे, गो
पालानंदगुणगंभिररे ॥ २१ ॥ राघवा
नंदवर्णितेमोटारे, जेणेकिधाविषेसुख
खोटारे ॥ कालिदासतेवर्णिछेएकरे,
इश्वरानंदवणिसुटेकरे ॥ २२ ॥ मुने
सांभरघातेसर्वेक्यारे बिजाराजिरेजो
जेहरह्यारे ॥ आतोहरिनाकरेलाप्रमा
णारे, बिजाथासेतेपणमोटाजाणारे

(१२९)

॥२३॥ कहुदाससंतनानांमरे, माधव
दासरुडागुणधामरे ॥ शितलदासध
रेनित्यध्यानरे, जानकिदासभजेभग
वा ॥२४॥ विष्णुदासनेविष्णुमांप्या
ररे, कृष्णदासभजेकरताररे ॥ कपिल
दासनेदयालदासरे, गंगादासजजेअ
विनाशरे ॥२५॥ रामदासतेसांतस्व
रुपररे, जुगलदासतेपरमअनुपररे ॥ प्रे
मदासतेप्रेमीपुरारे, रुडाहनमंतदास
तेसुरारे ॥२६॥ गोविंददासभजेगोवि
ंदरे, नारायणदासतेआपस्वच्छंदरे, ए
तोदाससाधुमेकह्यारे, बिजारह्यातेरा
खजोदयारे ॥२७॥ दोहा ॥ पांचसोड
परविश, नंदसंतनानाम ॥ गाई

(१३०)

सुणाव्याप्रेमेजुत, अनंतगुणनाधाम
॥२८॥ एरित्येपरमहंसनां नांमकह्यां
संक्षेप ॥ बिजांवांसेबहुरह्यां, नंदना
मनिरलेप ॥ २९ ॥ तेमकह्याश्रीपात
शुच, वर्णिकह्याअनुप ॥ दासनमां
साधुकह्या, संक्षेपेसुखरूप॥३०॥ल
पेसउसंतना, गुणवरण्यामुदपाय ॥
मंजुंकेशानंदकहे,सर्वेकह्यानजाय३१
नित्यनित्यअतिप्रेमेकरि, नाममसक्ष
नोजेह ॥पाठकरेनेसांभले, मोक्षनेपां
मेतेह॥३२॥ तेमसुणावेनामशुभ,श्रो
ताजननेजोय ॥ श्रोतावक्तापाठक,मु
क्तिपामेसोय ॥३३॥ भणेजणावेनाम
जेह, तेनांअघबलिजाय ॥ देहांतेह

(१३१)

रिधामने, पांसिसुखीयाथाय ॥३४॥
संवतअढारसतासिये, आसोमासअ
मांस ॥ नंदनाममालारचि, गढपुरमां
करिवास ॥३५॥ इतिश्रीसहजानंद
स्वामिशिष्यमंजुंकेशानंदमुनिविरचि
ता परमहंस नाममाला संपूरणं
समाप्ता सह.

